

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกรรมการ ๑ กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลังฯ โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๘

ที่ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอส่งบันทึกเสนอความเห็น เรื่อง “ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการนำอาคารแอสแตมป้ออเล็กทรอนิกส์มาใช้กับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์”

เรียน ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑ (ผ่านผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลังฯ)

ตามที่ข้าพเจ้านายกฤษณะ พุพงษ์ กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สำนักกรรมการ ๑ ได้รับมอบหมายให้จัดทำบันทึกเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ อันเป็นภารกิจสำคัญซึ่งได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติตามแผนปฏิรูปราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาสำนักกรรมการ ๑, ๒, ๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ นั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้จัดทำบันทึกเสนอความเห็น เรื่อง “ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการนำอาคารแอสแตมป้ออเล็กทรอนิกส์มาใช้กับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งบันทึกเสนอความเห็นดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เห็นชอบ

นายวิชาญ อินทรกุล

[Handwritten signature]

ประธานคณะกรรมการ

๐๗ มี.ค. ๖๒

[Handwritten signature]
(นายกฤษณะ พุพงษ์)
นิติกรปฏิบัติการ

[Handwritten signature]
(นางสาวนิภา ก้าวสกุล)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง
การธนาคารและสถาบันการเงิน

เรียน ๗๐.๗๕๓ ก.ก.ง.๗/ก.๖ ๑

ด้วย มีหนังสือเสนอความเห็น ๓. ๒๐๖๒๖ ก.ก.ง.๗/ก.๖ ๑

ไปผ่านการพิจารณา ๗๐๐๓๖๖๖๒/๓.๑.๒๕ มี.ค. ๖๒

รายละเอียดตามแนบ

ส.ร.เสนอเรื่องไปดำเนินการ

[Handwritten signature]
๐๗ มี.ค. ๖๒

แบบประเมินมาตรฐานในการพิจารณำบันทึกเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา
ของคณะกรรมการธิการ สำนักกรรมการ ๑

ชื่อเรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการนำอากรแสตมป์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ลำดับที่	ประเด็นการประเมิน	ผ่าน	แก้ไข	ไม่ผ่าน
เกณฑ์พิจารณาด้านเนื้อหาและความถูกต้อง				
๑.	ความเป็นมา	✓		
๒.	ประเด็นพิจารณา	✓		
๓.	ข้อมูลประกอบการพิจารณา	✓		
๔.	วิเคราะห์ประเด็นการพิจารณา	✓		
๕.	ความเห็นและข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณา	✓		
เกณฑ์การพิจารณาด้านภาษาและรูปแบบการเขียน				
๑.	การจัดลำดับหัวข้อและเนื้อหา	✓		
๒.	การใช้ภาษาและการเรียบเรียง	✓		
๓.	ความถูกต้องในการจัดพิมพ์ ตัวสะกด และวรรคตอน	✓		
เกณฑ์การพิจารณาด้านการอ้างอิงที่มาของข้อมูล				
๑.	เอกสารแนบที่เกี่ยวข้อง	✓		

(ลงชื่อ) ..... ผู้จัดทำ
(นายกฤษณะ พุพงษ์)
นิติกรปฏิบัติการ
วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) ..... ผู้ตรวจสอบ
(นางสาวนิภา ก้าวสกุล)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน
การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน
วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) ..... ผู้ตรวจสอบ
(นายอรุณ ลายผ่องแผ้ว)
ประธานคณะทำงานกลั่นกรองเอกสารวิชาการฯ
วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) ..... ผู้รับรอง
(นางอารยะหญิง จอมพลาพล)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑
วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกรรมการ ๑ กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลังฯ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๙๘ - ๙

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการนำอัตรแสดมป้อเล็กทรอนิกส์มาใช้กับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

เรียน ประธานคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน

ตามที่คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงินได้กำหนดให้มีการพิจารณาศึกษาถึงประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการนำอัตรแสดมป้อเล็กทรอนิกส์มาใช้กับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการพิจารณาศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องพร้อมเสนอความเห็นในประเด็นดังกล่าว นั้น

ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านกฎหมายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. ความเป็นมา

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการติดต่อสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งมีความสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย ส่งผลให้ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้ความสนใจในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ซึ่งในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์บางประเภทอาจเป็นนิติกรรมที่ต้องมีการชำระอัตรแสดมป้อตามอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น การกู้ยืมเงิน การค้าประกัน หรือการยื่นเอกสารในการจดทะเบียนนิติบุคคลต่อนายทะเบียน แต่ในปัจจุบันรูปแบบของการชำระอัตรแสดมป้อในประเทศไทยมีการนำมาใช้เพียง ๓ วิธี คือ การเสียอัตรแสดมป้อโดยการปิดแสดมป้อบนเอกสารที่กฎหมายกำหนดให้ต้องชำระอัตรแสดมป้อ การมีแสดมป้อบนกระดาษ และการเสียอัตรแสดมป้อโดยวิธีการชำระเป็นตัวเงิน ซึ่งผู้มีหน้าที่ต้องชำระค่าอัตรแสดมป้อจะต้องเตรียมเอกสารไปยื่นให้หน่วยงานที่มีอำนาจจัดเก็บค่าอัตรแสดมป้อและเป็นหน้าที่ของหน่วยงานนั้นในการดำเนินการชำระรวมนำส่งค่าอัตรแสดมป้อต่อกรมสรรพากรต่อไป ดังนั้นเมื่อรูปแบบในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยสภาพแล้วไม่มีการจัดเก็บหรือแสดงผลในรูปแบบของเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ส่งผลให้การชำระอัตรแสดมป้อตามวิธีการดังกล่าวไม่สามารถตอบสนองกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงินจึงได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการนำอัตรแสดมป้อเล็กทรอนิกส์มาใช้กับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบภาษีอากรโดยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีและสามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง

๒. ประเด็นการพิจารณา

พิจารณาศึกษาประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการนำอัตรแสดมป้อเล็กทรอนิกส์มาใช้กับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

๓. ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๓.๑ ข้อมูลด้านกฎหมาย ได้แก่

๑) ประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๐๓ มาตรา ๑๐๔ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบหมายเลข ๑)

๒) พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๒)

๓) ประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การรับรองสิ่งพิมพ์ออก พ.ศ. ๒๕๕๕ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๓)

๔) ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรแสตมป์ (ฉบับที่ ๓๗) เรื่อง กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสตมป์อากรสำหรับตราสารบางลักษณะ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๔)

๕) ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรแสตมป์ (ฉบับที่ ๕๖) เรื่อง กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสตมป์อากรสำหรับตราสารบางลักษณะ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๕)

๓.๒ ข้อมูลด้านวิชาการ ได้แก่

รายงานของสภาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่อง การปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษี (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๖)

๔. วิเคราะห์ประเด็นการพิจารณา

เมื่อพิจารณาคำจำกัดความของคำว่า “ตราสาร” ประกอบกับคำว่า “ปิดแสตมป์” และ “กระดาษ” ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๐๓ สรุปความได้ว่า “ตราสาร” คือ เอกสารสัญญาระหว่างคู่สัญญาซึ่งลงลายมือชื่อของคู่สัญญาและมีผลผูกพันทางกฎหมาย โดยเอกสารดังกล่าวจะต้องมีลักษณะตามสัญญาประเภทต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีตราอากรแสตมป์ ทั้งนี้การปิดอากรแสตมป์จะต้องทำการปิดทับบนกระดาษหรือมีการแสตมป์บนกระดาษ และหมายความรวมถึงแผ่นหนังฟอก หรือสิ่งอื่น ๆ ซึ่งใช้เขียนตราสารนั้นด้วย ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นได้ว่าบทบัญญัติมาตราดังกล่าวมิได้บัญญัติรวมถึงตราสารที่จัดทำขึ้นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย และเมื่อพิจารณาตลอดไปถึงผลของการปิดอากรแสตมป์ที่จะถือว่าเป็นการปิดอากรแสตมป์บริบูรณ์นั้น ผู้มีหน้าที่ขีดฆ่าอากรแสตมป์จะต้องทำการขีดฆ่าอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๐๓ ประกอบมาตรา ๑๐๔ ด้วย โดยผู้มีหน้าที่ขีดฆ่าอากรแสตมป์จะต้องดำเนินการขีดเส้นคร่อมฆ่าอากรแสตมป์ที่ปิดทับกระดาษ และลงวัน เดือน ปี ที่กระทำการเหล่านั้นด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการทำให้อากรแสตมป์นั้นไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก ดังนั้นหากมีการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะเป็นตราสารที่ต้องมีการเสียอากรแสตมป์ตามที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร ผู้มีหน้าที่ขีดฆ่าอากรแสตมป์ย่อมไม่สามารถดำเนินการขีดฆ่าอากรแสตมป์ตามความหมายของประมวลรัษฎากรได้อย่างแน่นอน

อย่างไรก็ดี ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๘ วรรคสอง ได้วางหลักเกณฑ์ที่ถือว่าเป็นการปิดอากรแสตมป์บริบูรณ์ของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ โดยสรุปความได้ว่า หากผู้มีหน้าที่ชำระอากรแสตมป์ได้ทำการชำระเงินแทนหรือดำเนินการอื่นใดด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเกี่ยวข้องประกาศกำหนดให้ถือว่าหนังสือหลักฐานเป็นหนังสือ หรือเอกสาร ซึ่งมีลักษณะเป็นตราสารที่ต้องมีการเสียอากรแสตมป์นั้นได้มีการปิดอากรแสตมป์และขีดฆ่าตามกฎหมายแล้ว ซึ่งในปัจจุบันกรมสรรพากรในฐานะหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรได้มีการประกาศกำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดอากรแสตมป์สำหรับตราสารบางลักษณะ อาทิเช่น หนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับของบริษัทจำกัดที่ต้องส่งต่อนายทะเบียน การกู้ยืมเงิน หรือการตกลงให้เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร กรมธรรม์ประกันภัย เป็นต้น สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระอากรแสตมป์ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ในปัจจุบันยังไม่มีออกประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด

ทั้งนี้ แนวทางในการปฏิบัติที่ผ่านมาของผู้มีหน้าที่ชำระอากรแสตมป์สำหรับตราสารที่จัดทำขึ้นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ส่วนใหญ่ผู้มีหน้าที่ชำระอากรแสตมป์จะเลือกใช้วิธีการจัดทำสิ่งพิมพ์ออกตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การรับรองสิ่งพิมพ์ออก พ.ศ. ๒๕๕๕ และนำสิ่งพิมพ์ออกนั้นไปดำเนินการชำระอากรแสตมป์โดยการปิดอากรแสตมป์ลงบนเอกสารที่ทำการพิมพ์ออกมา หรือนำเอกสารที่พิมพ์ออกมาไปชำระอากรแสตมป์เป็นตัวแทนที่สำนักงานสรรพากร เพื่อให้ตราสารที่จัดทำขึ้นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีผลเป็นการปิดอากรแสตมป์บริบูรณ์ตามประมวลรัษฎากร และพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔

๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณา

๕.๑ ความเห็น

เมื่อพิจารณาจากข้อกฎหมายข้างต้นแล้วเห็นว่า บทบัญญัติว่าด้วยอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากรยังไม่มีข้อกำหนดบทนิยามศัพท์และให้ความหมายครอบคลุมถึงการปิดอากรแสตมป์สำหรับตราสารที่จัดทำขึ้นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบกับบทบัญญัติมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และประกาศอธิบดีกรมสรรพากรที่กำหนดวิธีการชำระอากรแสตมป์เป็นตัวแทนการปิดอากรแสตมป์สำหรับตราสารบางลักษณะ ก็เป็นเพียงข้อบัญญัติที่เพิ่มช่องทางในการชำระอากรแสตมป์โดยให้ถือว่าวิธีการชำระอากรแสตมป์เป็นตัวแทนสำหรับตราสารที่จัดทำขึ้นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มีผลเสมือนหนึ่งว่าเป็นการปิดอากรแสตมป์และขีดฆ่าตามประมวลรัษฎากรแล้ว ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มีหน้าที่ชำระอากรแสตมป์เท่านั้น และไม่อาจตีความให้ครอบคลุมว่าการชำระอากรแสตมป์เป็นตัวแทนเป็นการชำระอากรแสตมป์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วย เนื่องจากการตีความกฎหมายภาษีอากรจะต้องตีความโดยเคร่งครัดและไม่เป็นไปในทางที่เป็นโทษแก่ผู้เสียภาษีหรือไม่ก่อให้เกิดภาระหน้าที่ หรือกระทบกระเทือนต่อสิทธิของประชาชน ทั้งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ของฝ่ายนิติบัญญัติในการบัญญัติกฎหมายและหลักความเป็นเอกเทศของกฎหมายภาษีอากรด้วย

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันกฎหมายของประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติที่รองรับการใช้ระบบอากรแสตมป์อิเล็กทรอนิกส์หรือการปิดอากรแสตมป์ลงบนตราสารที่จัดทำขึ้นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจไม่ตอบสนองต่อการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างแท้จริง ดังนั้นจึงควรพัฒนาระบบอากรแสตมป์อิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นรูปธรรมเพื่อเป็นการพัฒนาระบบของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และระบบในการจัดเก็บอากรแสตมป์ให้มีประสิทธิภาพ และสามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๑) เห็นควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขประมวลรัษฎากรและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยอากรแสตมป์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับบทนิยามศัพท์ วิธีการให้บริการ และการชำระอากรแสตมป์อิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ตลอดจนรูปแบบตราประทับอิเล็กทรอนิกส์ และขั้นตอนการตรวจสอบระบบอากรแสตมป์อิเล็กทรอนิกส์

๒) คณะกรรมการธิการการเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงินควรเชิญผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการคลัง กรมสรรพากร สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งองค์กรเอกชนที่อาจได้รับผลกระทบ ได้แก่ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs) มาให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับอากรแสตมป์อิเล็กทรอนิกส์

เพื่อใช้ในการประกอบการพิจารณาแก้ไขประมวลรัษฎากรและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการ
การเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงินต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและอนุญาตให้นำเสนอบันทึกเสนอความเห็นต่อที่ประชุม
คณะกรรมการ เพื่อพิจารณาต่อไป

(นายฤกษ์ พงษ์)
นิติกรปฏิบัติการ

(นางสาวนิภา ก้วสกุล)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง
การธนาคารและสถาบันการเงิน

(นางอารยะหญิง จอมพลาพล)
ผู้อำนวยการสำนักงานกรรมการ ๑

งานวิชาการ สำนักงานกรรมการ ๑

เอกสารแนบหมายเลข ๑

ประมวลรัษฎากร

ประมวลรัษฎากร

ลักษณะ ๑

ข้อความเบื้องต้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ กฎหมายนี้ให้เรียกว่า “ประมวลรัษฎากร”

มาตรา ๒^๑ ในประมวลรัษฎากรนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามประมวลรัษฎากรนี้

“อธิบดี”^๒ หมายความว่า อธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้ที่อธิบดีกรมสรรพากร

มอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“อำเภอ” หมายความว่า นายอำเภอ สมุห์บัญชีอำเภอ หรือสมุห์บัญชีเขต

กิ่งอำเภอด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่าที่ว่าการเขต และที่ว่าการกิ่งอำเภอด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“องค์การของรัฐบาล” หมายความว่า องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการ

จัดตั้งองค์การของรัฐบาลและกิจการของรัฐบาลตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น และหมายความรวมถึง

หน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของซึ่งไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ประเทศไทย” หรือ “ราชอาณาจักร” หมายความว่ารวมถึงเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิ

ของประเทศไทยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไป และตามความตกลง

กับต่างประเทศด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓^๔ บรรดารัษฎากรประเภทต่าง ๆ ซึ่งเรียกเก็บตามประมวลรัษฎากรนี้

จะตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อการต่อไปนี้ได้ คือ

(๑) ลดอัตรา หรือยกเว้นเพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ กิจการ หรือสภาพของท้องที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บางแห่งหรือทั่วไป

(๒) ยกเว้นแก่บุคคลหรือองค์การระหว่างประเทศตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่

ต่อองค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญา หรือตามหลักถ้อยที่

ถ้อยปฏิบัติต่อกันกับนานาประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) ยกเว้นแก่รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล องค์การศาสนา หรือ

องค์การกุศลสาธารณะ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ มาตรา ๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๐

^๒ มาตรา ๒ นิยามคำว่า “อธิบดี” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวล

รัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗

^๔ มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖

อากรแสตมป์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐๓ ในหมวดนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“ตราสาร” หมายความว่า เอกสารที่ต้องเสียอากรตามหมวดนี้

“กระดาษ” หมายความว่า ตลอดถึงแผ่นหนังฟอกหรือสิ่งอื่น ๆ ซึ่งใช้เขียนตราสาร

“แสตมป์”^{๔๓๒} หมายความว่า แสตมป์ปิดทับหรือแสตมป์คูนบนกระดาษ และแสตมป์คูนบนกระดาษนี้ ให้หมายความรวมถึง แสตมป์พิมพ์ทับบนกระดาษด้วย ทั้งนี้ ตามที่กำหนด

ลักษณะโดยกฎกระทรวง

“กระทำ” เมื่อใช้เกี่ยวกับตราสาร หมายความว่า การลงลายมือชื่อตามบทบัญญัติ

แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ปิดแสตมป์” หมายความว่า การปิดแสตมป์ทับกระดาษ หรือการมีแสตมป์คูนบน

กระดาษ

“ขีดฆ่า”^{๔๓๓} หมายความว่า การกระทำเพื่อมิให้ใช้แสตมป์ได้อีก โดยในกรณีแสตมป์

ปิดทับได้ลงลายมือชื่อ หรือลงชื่อห้างร้านบนแสตมป์ หรือขีดเส้นคร่อมฆ่าแสตมป์ที่ปิดทับกระดาษ

และลงวัน เดือน ปีที่กระทำสิ่งเหล่านี้ด้วย ในกรณีแสตมป์คูนได้เขียนบนตราสารหรือยื่นตราสาร

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับแสตมป์คูนให้แสตมป์คูนปรากฏอยู่ในด้านหน้าของตราสารนั้น

“ปิดแสตมป์บริบูรณ์”^{๔๓๔} หมายความว่า

(๑) ในกรณีแสตมป์ปิดทับ คือ การได้เสียอากรโดยปิดแสตมป์ทับกระดาษก่อน

กระทำหรือในทันทีที่ทำตราสารเป็นราคาไม่น้อยกว่าอากรที่ต้องเสียและได้ขีดฆ่าแสตมป์นั้นแล้ว หรือ

(๒) ในกรณีแสตมป์คูน คือ การได้เสียอากรโดยใช้กระดาษมีแสตมป์คูนเป็นราคาไม่

น้อยกว่าอากรที่ต้องเสียและขีดฆ่าแล้ว หรือโดยยื่นตราสารให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับแสตมป์คูน

และชำระเงินเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าอากรที่ต้องเสียและขีดฆ่าแล้ว หรือ

(๓) ในกรณีชำระเป็นตัวเงิน คือ การได้เสียอากรเป็นตัวเงิน เป็นราคาไม่น้อยกว่า

อากรที่ต้องเสียตามบทบัญญัติในหมวดนี้ หรือตามระเบียบซึ่งอธิบดีจะได้อำนาจโดยอนุมัติรัฐมนตรี

การปิดแสตมป์บริบูรณ์ตามที่กำหนดใน (๑) และ (๒) ดังกล่าวข้างต้นนั้น ให้อธิบดี

มีอำนาจสั่งให้ปฏิบัติตามที่กำหนดใน (๓) แทนได้

“ใบรับ” หมายความว่า

(ก) บันทึกลง หรือหนังสือใด ๆ ที่เป็นหลักฐานแสดงว่าได้รับ ได้รับฝากหรือได้รับชำระ

เงินหรือตัวเงิน หรือ

(ข) บันทึกลง หรือหนังสือใด ๆ ที่เป็นหลักฐานแสดงว่าหนี้หรือสิทธิเรียกร้องได้ชำระ

หรือปลดให้แล้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๔๓๒} มาตรา ๑๐๓ นิยามคำว่า “แสตมป์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๙๔

^{๔๓๓} มาตรา ๑๐๓ นิยามคำว่า “ขีดฆ่า” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๘๓

^{๔๓๔} มาตรา ๑๐๓ นิยามคำว่า “ปิดแสตมป์บริบูรณ์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๙๖

บันทึก หรือหนังสือที่กล่าวนั้นจะมีลายมือชื่อของบุคคลใด ๆ หรือไม่ ไม่สำคัญ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง

“นายตรวจ”^{๓๓๕} หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง

ส่วน ๑

การเสียอากร

มาตรา ๑๐๔ ตราสารที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายหมวดนี้ ต้องปิดแสตมป์บริบูรณ์ตาม

อัตราที่กำหนดไว้ในบัญชีนี้นั้น

มาตรา ๑๐๕^{๓๓๖} ในกรณีต่อไปนี้ผู้ขาย ผู้ให้เช่าซื้อ ผู้รับเงิน หรือผู้รับชำระราคาต้อง

ออกใบรับให้แก่ผู้ซื้อ ผู้เช่าซื้อ ผู้จ่ายเงิน หรือผู้ชำระราคาในทันทีทุกคราวที่รับเงิน หรือรับชำระราคาไม่ว่าจะมีการเรียกร้องให้ออกใบรับหรือไม่ก็ตาม

(๑) การรับเงินหรือรับชำระราคาจากการขายสินค้าหรือการให้บริการของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด ๔ และการรับเงินหรือรับชำระราคาจากการกระทำกิจการของผู้ประกอบกิจการที่จดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามหมวด ๕ ซึ่งรวมเงินหรือราคาที่ได้รับชำระแต่ละครั้งเกินจำนวนเงินตามที่อธิบดีกำหนด แต่อธิบดีจะกำหนดเกินหนึ่งพันบาทไม่ได้

(๒) การรับเงินหรือรับชำระราคาในกรณีอื่นซึ่งรวมเงินหรือราคาที่ได้รับชำระแต่ละครั้งเกินจำนวนเงินตามที่อธิบดีกำหนด แต่อธิบดีจะกำหนดเกินหนึ่งหมื่นบาทไม่ได้

ถ้าการรับเงินหรือรับชำระราคาในกรณีเดียวกันมีจำนวนเกินกว่าที่อธิบดีกำหนดตาม

(๑) หรือ (๒) แต่มีเงื่อนไขให้รับเงินหรือรับชำระราคาในภายหลังเป็นหลายงวด ให้ออกใบรับทุกคราวในทันทีที่รับเงินหรือรับชำระราคานั้น

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งได้ออกใบกำกับภาษีที่มีข้อความแสดงว่าได้รับเงินหรือรับชำระราคาแล้ว จะถือเอาใบกำกับภาษีนั้นเป็นใบรับที่ต้องออกตามมาตรานี้ได้

มาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่การจำหน่ายแสตมป์อากร หรือแสตมป์อื่นของรัฐบาลที่ยังมิได้ใช้

มาตรา ๑๐๕ ทวิ^{๓๓๗} ในการออกใบรับให้ผู้มีหน้าที่ออกใบรับตามมาตรา ๑๐๕ (๑)

หรือผู้มีหน้าที่ออกใบรับตามมาตรา ๑๐๕ (๒) เฉพาะผู้ซึ่งกระทำเป็นปกติธุระทำต้นข้าวหรือสำเนาใบรับ

^{๓๓๕} มาตรา ๑๐๓ นิยามคำว่า “นายตรวจ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๒

^{๓๓๖} มาตรา ๑๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔

^{๓๓๗} มาตรา ๑๐๕ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๐

สองร้อยบาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒๖^{๕๕} ผู้ใดจงใจลงวันเดือนปีที่ขีดฆ่าแสดมภ์เป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒๗^{๕๖} ผู้ใดไม่ทำหรือไม่เก็บบันทึกตามมาตรา ๑๐๕ ตรี หรือไม่ออกไปรับไว้ในทันทีที่ถูกเรียกร้องตามมาตรา ๑๐๖ หรือออกไปรับซึ่งไม่ปิดแสดมภ์ตามจำนวนอากรที่ต้องเสีย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒๗ ทวิ^{๕๗} ผู้ใดโดยตนเองหรือโดยสมคบกับผู้อื่นทำให้ไม่มีการออกไปรับหรือไม่ออกไปรับให้ในทันทีที่รับเงินหรือรับชำระราคาตามมาตรา ๑๐๕ หรือออกไปรับเป็นจำนวนเงินน้อยกว่าที่รับเงินหรือรับชำระราคาจริง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือทั้งปรับทั้งจำ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒๘^{๕๘} ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้วไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายตรวจ ในการปฏิบัติตามหน้าที่ หรือโดยรู้อยู่แล้ว หรือจงใจไม่ปฏิบัติตามคำเรียก หรือไม่ยอมให้ยึดตราสารหรือเอกสาร หรือไม่ปฏิบัติตามหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือนายตรวจ ตามความในมาตรา ๑๒๓ หรือไม่ยอมตอบคำถามเมื่อซักถามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา ๑๐๕ ทวิ มาตรา ๑๐๕ จัตวา หรือมาตรา ๑๒๓ ทวิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒๙^{๕๙} ผู้ใดโดยเจตนาทุจริตมีแสดมภ์ซึ่งรู้ยู่ว่าเป็นแสดมภ์ปลอมก็ดี หรือค่าแสดมภ์ที่ใช้แล้ว หรือที่มีกฎกระทรวงประกาศให้เลิกใช้เสียแล้วก็ดี ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บัญชีอัตราอากรแสดมภ์^{๖๐}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๕} มาตรา ๑๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖)

พ.ศ. ๒๕๐๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๖} มาตรา ๑๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖)

พ.ศ. ๒๕๐๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๗} มาตรา ๑๒๗ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ.

๒๕๐๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๘} มาตรา ๑๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒)

พ.ศ. ๒๔๙๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๕๙} มาตรา ๑๒๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๔๘๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๖๐} บัญชีอัตราอากรแสดมภ์ ทั่วยหมวด ๖ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากร แสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชดเชา แสตมป์
<p>๑.^{๖๑} <u>เช่าที่ดิน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น หรือแพ</u> <u>ทุกจำนวนเงิน ๑,๐๐๐ บาท หรือเศษของ</u> <u>๑,๐๐๐ บาท แห่งค่าเช่าหรือเงินกินเปล่า หรือทั้งสอง</u> <u>อย่างรวมกันตลอดอายุการเช่า</u></p> <p><u>หมายเหตุ</u> (๑) ถ้าสัญญาเช่ามิได้กำหนดอายุการเช่า ให้ถือ ว่ามีกำหนด ๓ ปี (๒) ถ้าสัญญาเช่าฉบับใดครบกำหนดอายุการเช่า หรือครบกำหนด ๓ ปี ตาม (๑) แล้ว ผู้เช่ายังคงครอง ทรัพย์สินอยู่ และผู้ให้เช่ารู้ความนั้นแล้วไม่ทักท้วง ทั้ง มิได้ทำสัญญาใหม่ให้ถือว่าสัญญาเช่าเดิมนั้นได้เริ่มทำ กันใหม่โดยไม่มีกำหนดอายุการเช่า และต้องเสียอากร ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ถือว่าเริ่มทำสัญญาใหม่นั้น <u>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</u> <u>เช่าทรัพย์สินใช้ในการทำนา ไร่ สวน</u></p>	<p>๑ บาท</p>	<p>ผู้ให้เช่า</p>	<p>ผู้เช่า</p>
<p>๒.^{๖๒} <u>โอนใบหุ้น ใบหุ้นกู้ พันธบัตร และใบรับรองหนี้</u> <u>ซึ่งบริษัท สมาคม คณะบุคคลหรือองค์การใด ๆ เป็นผู้ออก</u> <u>คิดตามราคาหุ้นที่ชำระแล้วหรือตามราคาในตราสาร</u> <u>แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่าทุกจำนวนเงิน ๑,๐๐๐ บาท</u> <u>หรือเศษของ ๑,๐๐๐ บาท</u></p> <p><u>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</u> ก. โอนพันธบัตรของรัฐบาลไทย ข. โอนใบหุ้น ใบหุ้นกู้ และใบรับรองหนี้ซึ่ง สหกรณ์หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรเป็นผู้ออก</p>	<p>๑ บาท</p>	<p>ผู้โอน</p>	<p>ผู้รับโอน</p>
<p>๓.^{๖๓} <u>เช่าซื้อทรัพย์สิน</u> <u>ทุกจำนวนเงิน ๑,๐๐๐ บาทหรือเศษของ</u> <u>๑,๐๐๐ บาทแห่งราคาทั้งหมด</u></p> <p><u>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</u> <u>เช่าซื้อทรัพย์สินใช้ในการทำนา ไร่ สวน</u></p>	<p>๑ บาท</p>	<p>ผู้ให้เช่า</p>	<p>ผู้เช่า</p>

^{๖๑} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๑. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๖๒} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๖๓} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๓. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากร แสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชิตฆ่า แสตมป์
<p>๔. ^{๒๖๔} <u>จ้างทำของ</u> ทุกจำนวนเงิน ๑,๐๐๐ บาท หรือเศษของ ๑,๐๐๐ บาท แห่งสินจ้างที่กำหนดไว้ <u>หมายเหตุ</u> (๑) ถ้าในเวลากระทำสัญญาจ้างทำของไม่ทราบ จำนวนสินจ้างว่าเป็นราคาเท่าใด ให้ประมาณจำนวน สินจ้างตามสมควร แล้วเสียอากรตามจำนวนสินจ้างที่ ประมาณนั้น (๒) ถ้ามีการรับเงินสินจ้างเป็นคราว ๆ และอากร ที่เสียไว้เดิมยังไม่ครบให้เสียอากรเพิ่มเติมให้ครบตาม จำนวนที่ต้องเสียทุกครั้งในทันทีที่มีการรับเงิน (๓) เมื่อการรับจ้างทำของได้สิ้นสุดลงแล้วและ ปรากฏว่าได้เสียอากรเกินไปให้ขอคืน ตามมาตรา ๑๒๒ ได้ <u>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</u> สัญญาที่ทำขึ้นนอกประเทศไทยและการปฏิบัติ ตามข้อสัญญานั้นมิได้ทำในประเทศไทย</p>	<p>๑ บาท</p>	<p>ผู้รับจ้าง</p>	<p>ผู้รับจ้าง</p>
<p>๕. ^{๒๖๕} <u>กู้ยืมเงินหรือการตกลงให้เบิกเงินเกินบัญชีจาก ธนาคาร</u> ทุกจำนวนเงิน ๒,๐๐๐ บาท หรือเศษของ ๒,๐๐๐ บาท แห่งยอดเงินให้กู้ยืม หรือตกลงให้เบิกเงิน เกินบัญชี ค่าอากรตามลักษณะแห่งตราสารนี้ เมื่อคำนวณ แล้วถ้าเกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ให้เสีย ๑๐,๐๐๐ บาท <u>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</u> การกู้ยืมเงินซึ่งสมาชิกกู้ยืมจากสหกรณ์หรือ สหกรณ์กู้ยืมจากสหกรณ์หรือจากธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร</p>	<p>๑ บาท</p>	<p>ผู้ให้กู้</p>	<p>ผู้กู้</p>
<p>๖. ^{๒๖๖} <u>กรมธรรม์ประกันภัย</u> (ก) <u>กรมธรรม์ประกันวินาศภัย</u></p>		<p>ผู้รับประกันภัย</p>	<p>ผู้รับประกันภัย</p>

^{๒๖๔} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๔. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
 กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๒๖๕} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๕. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
 กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙

^{๒๖๖} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๖. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
 กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากร แสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชดเชา แสตมป์
ทุก ๒๕๐ บาท หรือเศษของ ๒๕๐ บาท แห่งเบี้ย ประกันภัย	๑ บาท		
(ข) <u>กรมธรรม์ประกันชีวิต</u> ทุก ๒,๐๐๐ บาท หรือเศษของ ๒,๐๐๐ บาท แห่งจำนวนเงินที่เอาประกันภัย	๑ บาท	ผู้รับประกันภัย	ผู้รับประกันภัย
(ค) <u>กรมธรรม์ประกันภัยอื่น ๆ</u> ทุก ๒,๐๐๐ บาท หรือเศษของ ๒,๐๐๐ บาท แห่งจำนวนเงินที่เอาประกันภัย	๑ บาท	ผู้รับประกันภัย	ผู้รับประกันภัย
(ง) <u>กรมธรรม์เงินปี</u> ทุก ๒,๐๐๐ บาท หรือเศษของ ๒,๐๐๐ บาท แห่งต้นทุนเงินปีนั้น หรือถ้าไม่ปรากฏต้นทุน ให้คิดทุก ๒,๐๐๐ บาท หรือเศษของ ๒,๐๐๐ บาท แห่ง ๓๓ - เท่าของรายได้ประจำปี	๑ บาท	ผู้รับประกันภัย	ผู้รับประกันภัย
(จ) <u>กรมธรรม์ประกันภัยซึ่งผู้รับประกันภัยนำไป ให้ผู้อื่นประกันอีกต่อหนึ่ง</u>	๑ บาท	ผู้รับประกันภัย	ผู้รับประกันภัย
(ฉ) <u>บันทึกการต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัยเดิม</u>	กึ่งอัตราซึ่ง เรียกเก็บ สำหรับ กรมธรรม์ เดิม	ผู้รับประกันภัย	ผู้รับประกันภัย
<u>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</u> (ก) การประกันภัยสัตว์พาหนะซึ่งใช้ใน การเกษตรกรรม			
(ข) บันทึกประกันภัยหรือกรมธรรม์ประกันภัย ชั่วคราว ซึ่งรับรองจะออกกรมธรรม์ประกันภัยตัวจริง แต่ถ้าผู้ทรงจะเรียกร้องเอาสิทธิอย่างอื่นนอกจากให้ส่ง มอบกรมธรรม์ประกันภัยตัวจริงแล้วต้องปิดแสตมป์ เสียก่อนเช่นเดียวกับที่จะต้องปิดสำหรับประกันภัยตัว จริง			
๗. ^{๖๗} <u>ใบมอบอำนาจ</u> คือ ใบตั้งตัวแทนซึ่งมิได้กระทำ ในรูปลักษณะตราสารสัญญา รวมทั้งใบตั้ง อนุญาตตุลาการ			
(ก) มอบอำนาจให้บุคคลคนเดียวหรือหลายคน	๑๐ บาท	ผู้มอบอำนาจ	ผู้รับมอบอำนาจ

^{๖๗} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๗. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากร แสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชิตฆ่า แสตมป์
<p>กระทำการครั้งเดียว</p>			
<p>(ข) มอบอำนาจให้บุคคลคนเดียวหรือหลายคน ร่วมกระทำการมากกว่าครั้งเดียว</p>	๓๐ บาท	ผู้มอบอำนาจ	ผู้รับมอบอำนาจ
<p>(ค) มอบอำนาจให้กระทำการมากกว่าครั้งเดียว โดยให้บุคคลหลายคนต่างคนต่างกระทำกิจการแยกกัน ได้คิดตามรายตัวบุคคลที่รับมอบคนละ</p>	๓๐ บาท	ผู้มอบอำนาจ	ผู้รับมอบอำนาจ
<p><u>หมายเหตุ</u> ถ้าผู้มอบอำนาจมีหลายคน แต่มิได้เป็นผู้มี อำนาจร่วมกันแล้วมอบอำนาจในตราสารฉบับเดียวกัน ต้องคิดตามรายตัวบุคคลผู้มอบคนหนึ่ง เป็นเรื่องหนึ่ง ตามมาตรา ๑๐๘</p>			
<p><u>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</u></p>			
<p>(๑) ใบแต่งตั้งนายและใบมอบอำนาจซึ่ง ทนายความให้แก่เสมียนของตน เพื่อเป็นตัวแทน ดำเนินคดีในศาล</p>			
<p>(๒) ใบมอบอำนาจให้โอน หรือให้กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับสัตว์พาหนะ ตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ</p>			
<p>(๓) ใบมอบอำนาจให้รับเงินหรือสิ่งของแทน</p>			
<p>(๔) ใบมอบอำนาจซึ่งสหกรณ์เป็นผู้มอบ และใบ มอบอำนาจตั้งสหกรณ์เป็นตัวแทนจัดการให้สหกรณ์ ได้รับสิทธิในอสังหาริมทรัพย์</p>			
<p>๘. <u>ใบมอบฉันทะสำหรับให้ลงมติในที่ประชุมของ บริษัท</u></p>			
<p>(ก) มอบฉันทะสำหรับการประชุมครั้งเดียว</p>	๒๐ บาท	ผู้มอบฉันทะ	ผู้มอบฉันทะ
<p>(ข) มอบฉันทะสำหรับการประชุมกว่าครั้งเดียว</p>	๑๐๐ บาท	ผู้มอบฉันทะ	ผู้มอบฉันทะ
<p>๙. <u>(๑) ตัวแลกเงินหรือตราสารทำนองเดียวกับที่ใช้ อย่างตัวแลกเงิน ฉบับละ</u></p>	๓ บาท	ผู้ส่งจ่าย	ผู้ส่งจ่าย
<p>(๒) <u>ตัวสัญญาใช้เงินหรือตราสารทำนอง เดียวกับที่ใช้อย่างตัวสัญญาใช้เงิน ฉบับละ</u></p>	๓ บาท	ผู้ออกตัว	ผู้ออกตัว
<p><u>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</u></p>			
<p>ถ้าตัวออกเป็นสำรับและฉบับแรกในสำรับนั้น ปิดแสตมป์บริบูรณ์แล้ว ฉบับอื่น ๆ ไม่ต้องปิดอีก</p>			

^{๖๘} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๘. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๖๙} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๙. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากร แสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชิตฆ่า แสตมป์
แต่ต้องสลักหลังฉบับนั้น ๆ ไว้ว่า ได้เสียอากรแล้ว ๑๐. ^{๗๐} บิลออฟเลติง <u>หมายเหตุ</u> ถ้าออกเป็นสำรับให้ปิดแสตมป์ตามอัตราทุก ฉบับ	๒ บาท	ผู้กระทำตราสาร	ผู้กระทำตราสาร
๑๑. (๑) ^{๗๑} ใบหุ้นหรือใบหุ้นกู้ หรือใบรับรองหนี้ของ บริษัท สมาคม คณะบุคคลหรือองค์การใด ๆ (๒) พันธบัตรของรัฐบาลใด ๆ ที่ขายในประเทศไทย ทุกจำนวนเงิน ๑๐๐ บาท หรือเศษของ ๑๐๐ บาท ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร ใบหุ้น ใบหุ้นกู้ หรือใบรับรองหนี้ของสหกรณ์	๕ บาท	ผู้ทรงตราสารสำนัก	ผู้ทรงตราสาร
๑๒. ^{๗๒} เช็ค หรือหนังสือคำสั่งใด ๆ ซึ่งใช้แทนเช็ค ฉบับละ	๓ บาท	ผู้สั่งจ่าย	ผู้สั่งจ่าย
๑๓. ^{๗๓} ใบรับฝากเงินประเภทประจำของธนาคาร โดย มีดอกเบี้ย	๕ บาท	ผู้รับฝาก	ผู้รับฝาก
๑๔. ^{๗๔} เลตเตอร์ออฟเครดิต (ก) ออกในประเทศไทย - เงินต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท - เงินตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป (ข) ออกในต่างประเทศ และให้ชำระเงินใน ประเทศไทย คราวละ	๒๐ บาท ๓๐ บาท ๒๐ บาท	ผู้ออกตราสาร ผู้ออกตราสาร ผู้ทรงคนแรกใน ประเทศไทย	ผู้ออกตราสาร ผู้ออกตราสาร ผู้ทรงคนแรกใน ประเทศไทย
<u>หมายเหตุ</u> ตราสารเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ออกในประเทศไทย และให้ชำระเงินในต่างประเทศ ต้องทำสำเนาเก็บไว้ใน			

^{๗๐} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๗๑} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๑๑. (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๗๒} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๗๓} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๑๓. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๗๔} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากร แสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชิตฆ่า แสตมป์
ประเทศไทย ส่วนการเสียอากรให้ปิดแสตมป์บริบูรณ์ เฉพาะในฉบับสำเนาดังกล่าวนี้			
๑๕. ^{๔๗๕} <u>เช็คสำหรับผู้เดินทาง</u> (ก) ออกในประเทศไทย ฉบับละ (ข) ออกในต่างประเทศ แต่ให้ชำระในประเทศไทย ฉบับละ	๓ บาท ๓ บาท	ผู้ออกเช็ค ผู้ทรงคนแรกในประเทศไทย	ผู้ออกเช็ค ผู้ทรงคนแรกในประเทศไทย
๑๖. ^{๔๗๖} <u>ใบรับของ</u> ซึ่งออกให้เนื่องในกิจการรับขนส่งสินค้าโดยทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ คือ ตราสารซึ่งลงลายมือชื่อพนักงานหรือนายสินค้าของยานพาหนะรับขนส่ง ซึ่งออกรับของดังระบุไว้ในใบรับนั้นเมื่อไม่ได้ออกบิลออฟเลดิง ฉบับละ <u>หมายเหตุ</u> ถ้าออกเป็นสำรับให้ปิดแสตมป์ตามอัตราทุกฉบับ	๑ บาท	ผู้ออกใบรับ	ผู้ออกใบรับ
๑๗. ^{๔๗๗} <u>ค้ำประกัน</u> (ก) สำหรับกรณีที่มีได้จำกัดจำนวนเงินไว้ (ข) สำหรับจำนวนเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท (ค) สำหรับจำนวนเงินเกิน ๑,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท (ง) สำหรับจำนวนเงินเกิน ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป <u>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</u> (ก) ค้ำประกันนี้เนื่องแต่การที่รัฐบาลให้ราษฎรกู้ยืมหรือยืมเพื่อการบริโภคหรือการเกษตรกรรม (ข) ค้ำประกันนี้เนื่องแต่การที่สหกรณ์ให้สมาชิกกู้ยืมหรือยืม	๑๐ บาท ๑ บาท ๕ บาท ๑๐ บาท	ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน	ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกัน
๑๘. ^{๔๗๘} <u>จำนำ</u>	๑ บาท	ผู้รับจำนำ	ผู้รับจำนำ

^{๔๗๕} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๑๕. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๔๗๖} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๑๖. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๔๗๗} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๑๗. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๔๗๘} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๑๘. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากร แสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชดเชา แสตมป์
จำนวนหนี้ทุก ๒,๐๐๐ บาท หรือเศษของ ๒,๐๐๐ บาท			
ถ้าการจำนำมิได้จำกัดจำนวนหนี้ไว้ <u>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</u>	๑ บาท	ผู้รับจำนำ	ผู้รับจำนำ
(ก) ตัวจำนำของโรงจำนำที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย			
(ข) จำนำอันเกี่ยวกับกู้ยืมซึ่งได้ปิดแสตมป์ บริบูรณ์แล้วตามข้อ ๕			
๑๙. ^{๔๗๙} <u>ใบรับของคลังสินค้า</u>	๑ บาท	นายคลังสินค้า	นายคลังสินค้า
๒๐. ^{๔๘๐} <u>คำสั่งให้ส่งมอบของ</u> คือตราสารซึ่งบุคคลผู้ ปรากฏชื่อในตราสารนั้น หรือซึ่งบุคคลผู้นั้นตราชื่อไว้ หรือผู้ทรงมีสิทธิที่จะรับมอบสินค้าอันอยู่ในอู่ หรือเมือง ท่า หรือคลังสินค้าซึ่งรับเก็บ หรือรับฝากโดยเรียกเก็บ ค่าเช่า หรือรับสินค้าอันอยู่ที่ท่าสินค้าโดยที่เจ้าของลง ลายมือชื่อหรือมีผู้อื่นลงลายมือชื่อแทนในเมื่อขายหรือ โอนทรัพย์สินอันปรากฏในตราสารนั้น	๑ บาท	ผู้ออกคำสั่ง	ผู้ออกคำสั่ง
๒๑. ^{๔๘๑} <u>ตั๋วแทน</u>			
(ก) มอบอำนาจเฉพาะการ	๑๐ บาท	ตัวการ	ตัวการ
(ข) มอบอำนาจทั่วไป	๓๐ บาท	ตัวการ	ตัวการ
<u>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร</u>			
การตั้งตัวแทนในกรณีสหกรณ์เป็นตัวการ			
๒๒. ^{๔๘๒} <u>คำสั่งขาดของอนุญาตตุลาการ</u>			
(ก) ในกรณีซึ่งพิพาทกันด้วยจำนวนเงินหรือ ราคาทุกจำนวนเงิน ๑,๐๐๐ บาท หรือเศษของ ๑,๐๐๐ บาท	๑ บาท	อนุญาตตุลาการ	อนุญาตตุลาการ
(ข) ในกรณีอื่นซึ่งไม่กล่าวถึงจำนวนเงินหรือ ราคา	๑๐ บาท	อนุญาตตุลาการ	อนุญาตตุลาการ
๒๓. ^{๔๘๓} <u>คู่มือหรือคู่มือแห่งตราสาร</u>			

^{๔๗๙} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ทั่วยหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๑๙. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๔๘๐} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ทั่วยหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒๐. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

^{๔๘๑} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ทั่วยหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒๑. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๔๘๒} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ทั่วยหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒๒. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากร แสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชิตฆ่า แสตมป์
คือ ตราสารซึ่งมีข้อความอย่างเดียวกันกับ ต้นฉบับหรือต้นสัญญา และผู้กระทำตราสารได้ลง ลายมือชื่อไว้อย่างเดียวกับต้นฉบับ		(๑) ถ้าไม่มีบุคคล อีกฝ่ายหนึ่งเป็น คู่สัญญาคนที่เสีย อากรสำหรับ ต้นฉบับเป็นผู้เสีย	
(ก) ถ้าต้นฉบับเสียอากรไม่เกิน ๕ บาท	๑ บาท	(๒) ถ้ามีบุคคล อีกฝ่ายหนึ่งเป็น คู่สัญญา บุคคล อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ต้องเป็นผู้เสีย อากร	คนเดียวกับผู้ชิต ฆ่าต้นฉบับ
(ข) ถ้าเกิน ๕ บาท ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร	๕ บาท		
ถ้าฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นสหกรณ์ ๒๔. <u>หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทจำกัดที่ส่งต่อ นายทะเบียน</u>	๒๐๐ บาท	ผู้เริ่มก่อการ	ผู้เริ่มก่อการ
๒๕. <u>ข้อบังคับของบริษัทจำกัดที่ส่งต่อนายทะเบียน</u>	๒๐๐ บาท	กรรมการ	กรรมการ
๒๖. <u>ข้อบังคับใหม่หรือสำเนาหนังสือบริคณห์สนธิ หรือข้อบังคับของบริษัทจำกัดซึ่งเปลี่ยนแปลงใหม่ที่ส่ง ต่อนายทะเบียน</u>	๕๐ บาท	กรรมการ	กรรมการ
๒๗. <u>หนังสือสัญญาห้างหุ้นส่วน</u>			
(ก) หนังสือสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วน	๑๐๐ บาท	ผู้เป็นหุ้นส่วน	ผู้เป็นหุ้นส่วน
(ข) หนังสือสัญญาที่แก้ไขสัญญาจัดตั้งห้าง หุ้นส่วน	๕๐ บาท	ผู้เป็นหุ้นส่วน	ผู้เป็นหุ้นส่วน
๒๘. <u>ใบรับ เฉพาะตามทีระบุต่อไปนี้</u>			

^{๒๓} บัญชีตราอากรแสตมป์ ทั่วยหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒๓. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๒๔} บัญชีตราอากรแสตมป์ ทั่วยหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒๔. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๒๕} บัญชีตราอากรแสตมป์ ทั่วยหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒๕. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๒๖} บัญชีตราอากรแสตมป์ ทั่วยหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒๖. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๒๗} บัญชีตราอากรแสตมป์ ทั่วยหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒๗. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๒๘} บัญชีตราอากรแสตมป์ ทั่วยหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒๘. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๕

ลักษณะแห่งตราสาร	ค่าอากร แสตมป์	ผู้ที่ต้องเสียอากร	ผู้ที่ต้องชดเชา แสตมป์
<p>(ก) ใบรับรางวัลสลากกินแบ่งของรัฐบาล</p> <p>(ข) ใบรับสำหรับการโอน หรือก่อตั้งสิทธิใด ๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ในเมื่อนิติกรรมที่เป็นเหตุให้ ออกไปรับนั้นมีการจดทะเบียนตามกฎหมาย</p> <p>(ค) ใบรับสำหรับการขาย ขายฝาก ให้เช่าซื้อ หรือโอนกรรมสิทธิ์ยานพาหนะ ทั้งนี้ เฉพาะยานพาหนะ ซึ่งมีการจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยยานพาหนะ นั้น ๆ</p> <p>ถ้าใบรับตาม (ก) (ข) หรือ (ค) มีจำนวนเงิน ตั้งแต่ ๒๐๐ บาทขึ้นไปทุก ๒๐๐ บาท หรือเศษของ ๒๐๐ บาท</p> <p>ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร^{๔๘๙}</p> <p>ใบรับ สำหรับจำนวนเงินที่ผู้รับต้องเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีธุรกิจเฉพาะ^{๔๙๐} (ยกเล็ก) ๓๐.^{๔๙๑} (ยกเล็ก)</p>	<p>๑ บาท</p>	<p>ผู้ออกใบรับ</p>	<p>ผู้ออกใบรับ</p>

อากรมหรสพ^{๔๙๒}

มาตรา ๑๓๐ ถึง มาตรา ๑๔๓ และบัญญัติตราอากรมหรสพ (ยกเล็ก)

ลักษณะ ๓

ภาษีบำรุงท้องที่^{๔๙๓}

^{๔๘๙} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒๘. “ยกเว้นไม่ต้องเสียอากร”
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔

^{๔๙๐} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๒๙. ยกเล็กโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๔

^{๔๙๑} บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ท้ายหมวด ๖ ลักษณะแห่งตราสาร ๓๐. ยกเล็กโดยพระราช
กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๔

^{๔๙๒} หมวด ๗ ลักษณะ ๒ อากรมหรสพ มาตรา ๑๓๐ ถึง มาตรา ๑๔๓ และบัญญัติตราอากรม
หรสพ ยกเล็กโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗

^{๔๙๓} ลักษณะ ๓ ภาษีบำรุงท้องที่ มาตรา ๑๔๔ ถึง มาตรา ๑๖๖ ยกเล็กโดยพระราชบัญญัติภาษี
บำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

เอกสารแนบหมายเลข ๒

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานพระราชบัญญัติกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ว่าด้วยรัฐธรรมนูญทางอิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๔๔ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

เป็นปีที่ ๕๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สมเด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยรัฐธรรมนูญทางอิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐธรรมนูญทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่รัฐธรรมนูญในทางแพ่งและพาณิชย์ที่ดำเนินการโดยใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่รัฐธรรมนูญที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดมิให้นำพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความในวรรคหนึ่งไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงกฎหมายหรือกฎใดที่กำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่รัฐธรรมนูญในการดำเนินงานของรัฐตามที่กำหนดในหมวด ๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘/ตอนที่ ๑๑๒ ก/หน้า ๒๖/๔ ธันวาคม ๒๕๔๔

“ธุรกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์ หรือในการดำเนินงานของรัฐตามที่กำหนดในหมวด ๔

“อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พลังคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ เช่นว่านั้น

“ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ธุรกรรมที่กระทำขึ้นโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

“ข้อความ” หมายความว่า เรื่องราว หรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร ตัวเลข เสียง ภาพ หรือรูปแบบอื่นใดที่สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ

“ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อความที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรเลข โทรพิมพ์ หรือโทรสาร

“ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า อักษร อักขระ ตัวเลข เสียง หรือสัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคล ผู้เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น และเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“ระบบข้อมูล” หมายความว่า กระบวนการประมวลผลด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับสร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การส่งหรือรับข้อความด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้มาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

“ผู้ส่งข้อมูล” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นผู้ส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก่อนจะมีการเก็บรักษาข้อมูลเพื่อส่งไปตามวิธีการที่ผู้นั้นกำหนด โดยบุคคลนั้นอาจจะส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง หรือมีการส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในนามหรือแทนบุคคลนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุคคลที่เป็นสื่อกลางสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“ผู้รับข้อมูล” หมายความว่า บุคคลซึ่งผู้ส่งข้อมูลประสงค์จะส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ และได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุคคลที่เป็นสื่อกลางสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“บุคคลที่เป็นสื่อกลาง” หมายความว่า บุคคลซึ่งกระทำการในนามผู้อื่นในการส่ง รับ หรือเก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อันใดอันหนึ่งโดยเฉพาะ รวมถึงให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“ใบรับรอง” หมายความว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือการบันทึกอื่นใด ซึ่งยืนยันความเชื่อมโยงระหว่างเจ้าของลายมือชื่อกับข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

“เจ้าของลายมือชื่อ” หมายความว่า ผู้ซึ่งถือข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นในนามตนเองหรือแทนบุคคลอื่น

“คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า ผู้ซึ่งอาจกระทำการใด ๆ โดยขึ้นอยู่กับใบรับรองหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่อ
อย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดย
พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงนิติบุคคล คณะบุคคล หรือบุคคล
ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินงานของรัฐไม่ว่าในการใด ๆ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ บทบัญญัติมาตรา ๑๓ ถึงมาตรา ๒๔ และบทบัญญัติมาตรา ๒๖ ถึง

มาตรา ๓๑ จะตกงกันเป็นอย่างอื่นก็ได้

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ปฏิเสธความมีผลผูกพันและการบังคับใช้ทางกฎหมายของ
ข้อความใดเพียงเพราะเหตุที่ข้อความนั้นอยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา ๙ ในกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดให้การ
ใดต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือมีเอกสารมาแสดง ถ้าได้มีการจัดทำข้อความขึ้นเป็น
ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ให้ถือว่า
ข้อความนั้นได้ทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือมีเอกสารมาแสดงแล้ว

ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการปิดอากรแสตมป์ หากได้มีการชำระเงินแทน
หรือดำเนินการอื่นใดด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานของรัฐซึ่ง
เกี่ยวข้องประกาศกำหนด ให้ถือว่าหนังสือ หลักฐานเป็นหนังสือ หรือเอกสาร ซึ่งมีลักษณะเป็นตรา
สารนั้นได้มีการปิดอากรแสตมป์และขีดฆ่าตามกฎหมายนั้นแล้ว ในการนี้ในการกำหนดหลักเกณฑ์และ
วิธีการของหน่วยงานของรัฐดังกล่าว คณะกรรมการจะกำหนดกรอบและแนวทางเพื่อเป็นมาตรฐาน
ทั่วไปไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๙ ในกรณีที่บุคคลพึงลงลายมือชื่อในหนังสือ ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
นั้นมีการลงลายมือชื่อแล้ว ถ้า

(๑) ใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงได้ว่าเจ้าของ
ลายมือชื่อรับรองข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นว่าเป็นของตน และ

(๒) วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้โดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสร้าง
หรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมหรือข้อตกลงของคู่กรณี

๒ มาตรา ๘ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒)

วิธีการที่เชื่อถือได้ตาม (๒) ให้คำนึงถึง

ก. ความมั่นคงและรัดกุมของการใช้วิธีการหรืออุปกรณ์ในการระบุตัวบุคคล สภาพพร้อมใช้งานของทางเลือกในการระบุตัวบุคคล กฎเกณฑ์เกี่ยวกับลายมือชื่อที่กำหนดไว้ในกฎหมายระดับความมั่นคงปลอดภัยของการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ การปฏิบัติตามกระบวนการในการระบุตัวบุคคลผู้เป็นสื่อกลาง ระดับของการยอมรับหรือไม่ยอมรับ วิธีการที่ใช้ในการระบุตัวบุคคลในการทำธุรกรรม วิธีการระบุตัวบุคคล ณ ช่วงเวลาที่มีการทำธุรกรรมและติดต่อสื่อสาร

ข. ลักษณะ ประเภท หรือขนาดของธุรกรรมที่ทำ จำนวนครั้งหรือความสม่ำเสมอในการทำธุรกรรม ประเพณีทางการค้าหรือทางปฏิบัติ ความสำคัญ มูลค่าของธุรกรรมที่ทำ หรือ

ค. ความรัดกุมของระบบการติดต่อสื่อสาร^๓
ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการประทับตราของนิติบุคคลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยโดยอนุโลม^๔

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้นำเสนอหรือเก็บรักษาข้อความใดในสภาพที่เป็นมาแต่เดิมอย่างเอกสารต้นฉบับ ถ้าได้นำเสนอหรือเก็บรักษาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าได้มีการนำเสนอหรือเก็บรักษาเป็นเอกสารต้นฉบับตามกฎหมายแล้ว

(๑) ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อความตั้งแต่การสร้างข้อความเสร็จสมบูรณ์ และ

(๒) สามารถแสดงข้อความนั้นในภายหลังได้
ความถูกต้องของข้อความตาม (๑) ให้พิจารณาถึงความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดของข้อความ เว้นแต่การรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษา หรือการแสดงข้อความซึ่งไม่มีผลต่อความถูกต้องของข้อความนั้น

ในการวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของวิธีการรักษาความถูกต้องของข้อความตาม (๑) ให้พิจารณาถึงพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการสร้างข้อความนั้น

ในกรณีที่มีการทำสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งสำหรับใช้อ้างอิงข้อความของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หากสิ่งพิมพ์ออกนั้นมีข้อความถูกต้องครบถ้วนตรงกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และมีการรับรองสิ่งพิมพ์ออกโดยหน่วยงานที่มีอำนาจตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดแล้ว ให้ถือว่าสิ่งพิมพ์ออกดังกล่าวใช้แทนต้นฉบับได้^๕

^๓ มาตรา ๙ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๔ มาตรา ๙ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๕ มาตรา ๑๐ วรรคสี่ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

เอกสารแนบหมายเลข ๓

ประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

เรื่อง การรับรองสิ่งพิมพ์ออก พ.ศ. ๒๕๕๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การรับรองสิ่งพิมพ์ออก
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่กฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กำหนดให้มีหน่วยงานรับรอง
สิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สิ่งพิมพ์ออกสามารถใช้อ้างอิงแทนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
และมีผลใช้แทนต้นฉบับได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรม
ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทาง
อิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์จึงออกประกาศไว้
ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง
การรับรองสิ่งพิมพ์ออก พ.ศ. ๒๕๕๕”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็น
ต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“สิ่งพิมพ์ออก” หมายความว่า สิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการนำเสนอ
หรือเก็บรักษาเป็นเอกสารต้นฉบับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ระบบการพิมพ์ออก” หมายความว่า ระบบที่ใช้ในการนำเข้าสู่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่
เป็นต้นฉบับของสิ่งพิมพ์ออก และการจัดทำสิ่งพิมพ์ออกสำหรับใช้อ้างอิงข้อความของข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

“หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออก” หมายความว่า คณะกรรมการหรือหน่วยงานที่มี
อำนาจรับรองสิ่งพิมพ์ออกตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๔ การจัดทำสิ่งพิมพ์ออกในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าได้มีการรับรองสิ่งพิมพ์ออก

โดยหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกและมีผลใช้แทนต้นฉบับได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) เจ้าของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ควบคุมข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือบุคคลภายใต้
บังคับของเจ้าของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือผู้ควบคุมข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นผู้จัดทำสิ่งพิมพ์ออกจาก
ระบบการพิมพ์ออกที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเจ้าของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือผู้ควบคุมข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจในการเก็บรักษาหรือควบคุมข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลอื่นหรือบุคคลภายใต้บังคับหน่วยงานของรัฐ เป็นผู้จัดทำสิ่งพิมพ์ออกจากระบบการพิมพ์ออกที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐนั้น

(๓) หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายในการกำกับหรือควบคุมดูแล หรือหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ เป็นผู้จัดทำสิ่งพิมพ์ออกจากระบบการพิมพ์ออกที่มีมาตรฐานที่เทียบเท่าหรือมีความเหมาะสมกว่าหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศนี้

หมวด ๑ การกฤษฎีกา
หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออก

ข้อ ๕ หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) ต้องจัดให้มีบุคลากรซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกในจำนวนที่เพียงพอ โดยอย่างน้อยต้องมีบุคลากรซึ่งมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ในด้าน ดังต่อไปนี้

(ก) ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศ

(ข) ด้านเทคโนโลยีการระบุตัวตน (Identification) และการยืนยันตัวตน (Authentication)

(ค) ด้านระบบเอกสารที่ทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(ง) ด้านการตรวจสอบและประเมินผลความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ

(๒) ต้องจัดให้มีเครื่องมือหรือวิธีการที่เพียงพอและมีมาตรฐานสำหรับใช้ในการตรวจสอบว่าระบบการพิมพ์ออกและกระบวนการจัดทำสิ่งพิมพ์ออก มีความมั่นคงปลอดภัยและสามารถจัดทำสิ่งพิมพ์ออกที่มีข้อความถูกต้องครบถ้วนตรงกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(๓) ไม่เคยถูกสั่งยกเลิกการเป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกตามข้อ ๙ หรือเคยถูกสั่งยกเลิกแต่ยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ถูกลบเลิกการเป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออก

(๔) ต้องไม่มีส่วนได้เสียในกิจการของผู้ขอให้รับรองระบบการพิมพ์ออก และจะต้องไม่มีเหตุที่ทำให้หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกขาดความเป็นอิสระและความเป็นกลางในการดำเนินงาน

(๕) ต้องไม่มีส่วนได้เสียในกิจการของบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นผู้พัฒนา ขาย จำหน่ายจัดทำ จัดซื้อ จัดหา หรือให้เช่าระบบฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ให้กับผู้ขอให้รับรองระบบการพิมพ์ออก

คณะกรรมการอาจออกประกาศกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามประการอื่นของหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกเพิ่มเติมตามความเหมาะสมอีกก็ได้

ข้อ ๖ ในกรณีหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกเป็นนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด กรรมการหรือผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลของหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นกรรมการหรือผู้ซึ่งมีอำนาจจัดการของหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกที่เคยถูกสั่งยกเลิกการเป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออก

คณะกรรมการอาจออกประกาศกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามประการอื่นของหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกซึ่งเป็นนิติบุคคลตามวรรคหนึ่งเพิ่มเติมตามความเหมาะสมอีกก็ได้

ข้อ ๗ ผู้ประสงค์จะเป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกให้ยื่นเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้ต่อคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑) คำขอให้ความเห็นชอบการเป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออก

(๒) นโยบายและมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีมาตรฐานที่เทียบเท่าหรือไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓

(๓) กระบวนการรับรองระบบการพิมพ์ออก

(๔) นโยบาย มาตรฐานและมาตรการในการตรว้ระบบการพิมพ์ออก

(๕) รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศ ด้านเทคโนโลยีการระบุตัวตน (Identification) และการยืนยันตัวตน (Authentication) ด้านระบบเอกสารที่ทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการตรวจสอบและประเมินผลความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ รวมทั้งด้านอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๖) เอกสารอื่นใดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๘ คณะกรรมการจะประกาศให้ผู้ยื่นคำขอตามข้อ ๗ เป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกเมื่อคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการมอบหมายตรวจสอบและพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ยื่นคำขอมิคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๕ และข้อ ๖ และได้ยื่นเอกสารหลักฐานตามข้อ ๗ ถูกต้องครบถ้วนแล้ว

คณะกรรมการอาจมอบหมายให้หน่วยงานใดทำหน้าที่ตรวจสอบกระบวนการรับรองระบบการพิมพ์ออกของผู้ยื่นคำขอเป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกตามวรรคหนึ่งได้

ข้อ ๙ คณะกรรมการอาจยกเลิกการให้ความเห็นชอบการเป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกเมื่อปรากฏว่าหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๕ หรือข้อ ๖

(๒) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศนี้ รวมทั้งแนวปฏิบัติอื่นใดที่ออกโดยคณะกรรมการ

(๓) กระทำการใดจนเป็นเหตุให้เชื่อได้ว่าอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือในการรับรองระบบการพิมพ์ออก

ข้อ ๑๐ เมื่อปรากฏเหตุแห่งการยกเลิกตามข้อ ๙ คณะกรรมการอาจสั่งให้หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกแก้ไขหรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมีคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกไม่ดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งคณะกรรมการหรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนการกระทำนั้นอีก คณะกรรมการอาจยกเลิกการให้ความเห็นชอบการเป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออก

ข้อ ๑๑ ให้หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกมีหน้าที่ต้องรายงานผลการดำเนินงานในการรับรองระบบการพิมพ์ออก และรายงานการดำรงไว้ซึ่งคุณสมบัติหรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในคุณสมบัติอันเป็นเงื่อนไขในการเป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ต่อคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการมอบหมายทุกหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับการประกาศให้เป็นหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออก เว้นแต่คณะกรรมการจะกำหนดเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ตามแบบรายงานที่คณะกรรมการหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการมอบหมายกำหนด

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การรับรอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๒ หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกจะรับรองระบบการพิมพ์ออกของผู้ขอให้รับรองระบบการพิมพ์ออก เมื่อตรวจสอบพบว่าระบบการพิมพ์ออกเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในหมวดนี้ โดยให้ถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ เว้นแต่มาตรฐานขั้นต่ำในบางเรื่องนั้นจะมีได้ถูกนำมาใช้

ข้อ ๑๓ ให้หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกพิจารณารับรองระบบการพิมพ์ออก โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ระบบการพิมพ์ออกมีกระบวนการที่ทำให้มั่นใจได้ว่าสิ่งพิมพ์ออกมีข้อความถูกต้องครบถ้วนตรงกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้ขอให้รับรองระบบการพิมพ์ออกต้องจัดให้มีกระบวนการในการตรวจสอบและรับรองความถูกต้องและครบถ้วนของสิ่งพิมพ์ออก

(๒) คุณภาพและประสิทธิภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในระบบการพิมพ์ออก

(๓) วิธีการที่ใช้ในการระบุตัวตนผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการพิมพ์ออก

(๔) การดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อรับรองว่าระบบการพิมพ์ออกมีความสอดคล้องตรงตามหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานตามที่คณะกรรมการหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการมอบหมายประกาศกำหนดไว้

ข้อ ๑๔ หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกจะรับรองระบบการพิมพ์ออก เมื่อระบบการพิมพ์ออกเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) มีกระบวนการที่มีความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ซึ่งมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

(๒) มีระบบสำรองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Backup) และระบบการกู้คืนข้อมูล (Data recovery) ที่เหมาะสม

(๓) ได้จัดทำโดยมีเทคโนโลยีและมาตรการป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่เป็นการรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติมโดยผู้ที่ได้รับอนุญาต ซึ่งไม่มีผลต่อความถูกต้องของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(๔) มีกระบวนการบันทึกหลักฐานการรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติมข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(๕) มีกระบวนการบันทึกหลักฐานการจัดทำสิ่งพิมพ์ออกเพื่อใช้ในการตรวจสอบประวัติการจัดทำสิ่งพิมพ์ออก

(๖) มีวิธีการที่เชื่อถือได้ในการระบุตัวตนผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการพิมพ์ออก โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) การระบุตัวตน (Identification)

(ข) การยืนยันตัวตน (Authentication)

(ค) การอนุญาตเฉพาะผู้มีสิทธิเข้าถึง (Authorization)

(ง) ความรับผิดชอบต่อผลของการกระทำ (Accountability)

ทั้งนี้ เพื่อให้ยืนยันได้ว่าการจัดทำสิ่งพิมพ์ออกได้ดำเนินการโดยผู้มีสิทธิในการเข้าถึงเท่านั้น

(๗) มีระบบการจัดเก็บเอกสารที่ทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ และสิ่งพิมพ์ออกสามารถแสดงหรืออ้างอิงข้อความเพื่อใช้ตรวจสอบในภายหลังได้โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนตรงกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วันเดือนปีที่มีการจัดทำสิ่งพิมพ์ออก เวลาที่มีการจัดทำสิ่งพิมพ์ออกซึ่งอ้างอิงตามเวลามาตรฐานประเทศไทย ตำแหน่งของเว็บเพจ เป็นต้น

ข้อ ๑๕ หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกอาจจัดให้มีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์อื่นใดที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์ออก เพื่อยืนยันว่าสิ่งพิมพ์ออกได้จัดทำผ่านระบบการพิมพ์ออกที่ผ่านการรับรองโดยหน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออก

ข้อ ๑๖ สิ่งพิมพ์ออกที่ออกจากระบบการพิมพ์ออกซึ่งได้รับการรับรองโดย
หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออก เป็นสิ่งพิมพ์ออกที่สามารถใช้แทนต้นฉบับได้

ข้อ ๑๗ ให้ผู้จัดทำสิ่งพิมพ์ออกมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำสิ่งพิมพ์ออก เพื่อให้
มั่นใจได้ว่าเครื่องมือหรืออุปกรณ์ดังกล่าว สามารถจัดทำสิ่งพิมพ์ออกที่มีข้อความถูกต้องครบถ้วนตรง
กับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(๒) ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของสิ่งพิมพ์ออกที่ได้จัดทำกับข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการที่ระบบการพิมพ์ออกกำหนดไว้

ข้อ ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลความน่าเชื่อถือของระบบการพิมพ์ออก
หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกอาจเรียกให้ผู้ขอรับรองระบบการพิมพ์ออกมาให้ข้อมูลหรือส่งเอกสาร
ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกักระบบการพิมพ์ออก รวมทั้งให้สามารถตรวจสอบระบบการพิมพ์ออกได้อย่างน้อย
ทุกสองปี

ข้อ ๑๙ หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกอาจยกเลิกการรับรองระบบการพิมพ์ออก
เมื่อปรากฏว่าระบบการพิมพ์ออกไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในหมวดนี้

เมื่อปรากฏเหตุแห่งการยกเลิกตามวรรคหนึ่ง หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกอาจสั่ง
ให้ผู้ที่ได้รับการรับรองระบบการพิมพ์ออกแก้ไขหรือดำเนินการอื่นใดตามที่หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์
ออกกำหนด

ในกรณีที่ผู้ที่ได้รับการรับรองระบบการพิมพ์ออกไม่ดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของ
หน่วยงานรับรองสิ่งพิมพ์ออกหรือกระทำการอื่นเป็นการฝ่าฝืนการกระทำนั้นอีก หน่วยงานรับรอง
สิ่งพิมพ์ออกอาจยกเลิกการรับรองระบบการพิมพ์ออกก็ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕

นาวาอากาศเอก อนุดิษฐ์ นาคทรพรพ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ประธานกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ปริยานุช/ผู้จัดทำ

๒๓ มกราคม ๒๕๕๕

เอกสารแนบหมายเลข ๔

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรแสตมป์ (ฉบับที่ ๓๗)
เรื่อง กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์อากร
สำหรับตราสารบางลักษณะ

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร

เกี่ยวกับอากรแสตมป์ (ฉบับที่ ๓๗)

เรื่อง กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสตมป์อากร
สำหรับตราสารบางลักษณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๐๓ (๓) แห่งประมวล
รัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร
(ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๖ และมาตรา ๑๒๓ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๗
อธิบดีกรมสรรพากรโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประกาศดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ตราสาร” หมายความว่า ตราสารที่ต้องชำระอากรเป็นตัวแทน
ตามประกาศนี้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์
บริษัทเครดิตฟองซิเออร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจ
หลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ บริษัทประกันภัยและธนาคาร

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารหรือสาขาของธนาคารตาม
กฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการธนาคารนั้น ๆ

ข้อ ๒ ให้กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสตมป์ตาม
มาตรา ๑๐๓ (๓) แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับตราสารแห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์
ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

(๑) เช่าที่ดิน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นหรือแพเฉพาะที่รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นผู้เช่า และเช่าอสังหาริมทรัพย์ เฉพาะที่ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน ตามลักษณะแห่งตราสาร ๑. แห่งบัญชีอัตราอากรแสดมปี

(๒) เช่าซื้อทรัพย์สิน ตามลักษณะแห่งตราสาร ๓. แห่งบัญชีอัตราอากรแสดมปี เฉพาะที่นิติบุคคลหรือสถาบันการเงินเป็นผู้ให้เช่าซื้อทรัพย์สินนั้น

(๓) จ้างทำของ เฉพาะที่รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ว่าจ้างและมีสินจ้างตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ตามลักษณะแห่งตราสาร ๔. แห่งบัญชีอัตราอากรแสดมปี

(๔) กู้ยืมเงิน หรือการตกลงให้เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร ตามลักษณะแห่งตราสาร ๕. แห่งบัญชีอัตราอากรแสดมปี

(๕) กรรมกรรมประกันภัย ตามลักษณะแห่งตราสาร ๖. แห่งบัญชีอัตราอากรแสดมปี

(๖) ตัวสัญญาใช้เงินหรือตราสารทำนองเดียวกันที่ใช้อย่างตัวสัญญาใช้เงิน ตามลักษณะแห่งตราสาร ๗. (๒) แห่งบัญชีอัตราอากรแสดมปี

(๗) เลตเตอร์ออฟเครดิต ตามลักษณะแห่งตราสาร ๑๔. แห่งบัญชีอัตราอากรแสดมปี

(๘) ไบรซ์ของ ตามลักษณะแห่งตราสาร ๑๖. แห่งบัญชีอัตราอากรแสดมปี เฉพาะกิจการรับขนส่งทางอากาศที่กระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

(๕) กำประกัน ตามลักษณะแห่งตราสาร ๑๗. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ เฉพาะที่สถาบันการเงิน แต่ไม่รวมถึงบริษัทประกันภัยเป็นคู่สัญญา

(๑๐) กู้ฉบับหรือคู่มือแห่งตราสาร ตามลักษณะแห่งตราสาร ๒๓. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ เฉพาะที่ต้นฉบับแห่งตราสารนั้น ต้องชำระอากรแสตมป์เป็นตัวแทนการปิดแสตมป์อากร

(๑๑) ใบรับสำหรับการขาย ขายฝาก ให้เช่าซื้อ หรือโอนกรรมสิทธิ์ยานพาหนะ ทั้งนี้ เฉพาะยานพาหนะซึ่งมีการจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยยานพาหนะนั้น ๆ ตามลักษณะแห่งตราสาร ๒๘. (ก) แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ เฉพาะที่นิติบุคคลเป็นผู้ขายและผู้ให้เช่าซื้อยานพาหนะนั้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยานพาหนะที่ใช้แล้ว

(๑๒) ใบรับสำหรับการขายเรือกำปั่น เรือที่มีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป ตามลักษณะแห่งตราสาร ๒๘. (ก) แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์

ข้อ ๓ วิธีเสียอากรเป็นตัวแทน

(๑) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๑)

(ก) กรณีเช่าที่ดิน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นหรือแพ เฉพาะที่รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เช่า ให้ผู้ให้เช่าชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสตมป์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสตมป์ โดยต้องนำตราสารมาสลักหลังตามระเบียบของกรมสรรพากรก่อนกระทำตราสาร หรือภายใน ๑๕ วันนับแต่วันถัดจากวันกระทำตราสารนั้น

(๗) กรณีเช่าอสังหาริมทรัพย์ เฉพาะที่ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ชำระอากรเป็นตัวแทนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม นั้น ๆ ก่อนหรือในวันที่มีการจดทะเบียนดังกล่าว และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวนำเงินค่าอากรแสดมปีที่ได้รับชำระไว้ นั้น ส่งเป็นรายได้แผ่นดินตามระเบียบของทางราชการ

(๒) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๒)

(ก) กรณีนิติบุคคลเป็นผู้ให้เช่าซื้อทรัพย์สิน เฉพาะที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ และยานพาหนะที่มีการจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยยานพาหนะนั้น ๆ แต่ไม่รวมถึงยานพาหนะใช้แล้ว ใช้ชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี

(ข) กรณีสถาบันการเงิน แต่ไม่รวมถึงบริษัทประกันภัย และธนาคารเป็นผู้ให้เช่าซื้อทรัพย์สิน ให้ชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี

(๓) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๓) ให้ผู้รับจ้างชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสดมปี โดยต้องนำตราสารมาสลักหลังตามระเบียบของกรมสรรพากรก่อนกระทำตราสาร หรือภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันถัดจากวันกระทำตราสารนั้น

(๔) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๔) ให้สถาบันการเงินผู้ให้กู้หรือตกลงให้เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร ชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี

(๕) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๕) ให้ผู้รับประกันภัยชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี

(๖) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๖) ให้สถาบันการเงิน แต่ไม่รวมถึงบริษัทประกันภัย และธนาคารผู้ออกตั๋วชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี

(๗) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๗)

(ก) กรณีออกในประเทศไทย ให้ธนาคารผู้ออกตราสารชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี

(ข) กรณีออกในต่างประเทศ และให้ชำระเงินในประเทศไทย ให้ธนาคารที่เป็นผู้ทรงคนแรกในประเทศไทยชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี

(๘) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๘) ให้ผู้ออกใบรับ ชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี

(๙) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๙) ให้ผู้ค้ำประกันชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี โดยชำระไว้ต่อสถาบันการเงิน แต่ไม่รวมถึงบริษัทประกันภัยที่เป็นคู่สัญญา

(๑๐) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๑๐) ให้คู่สัญญาหรือผู้กระทำตราสารชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี โดยให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับต้นฉบับ

(๑๑) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๑๑) ให้นิติบุคคลผู้ออกใบรับชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปี ก่อนหรือในวันที่มีการรับจดทะเบียนดังกล่าว

(๑๒) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๑๒) ให้ผู้ออกใบรับชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสดมปีต่อพนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสดมปี โดยต้องนำตราสารมาสลักหลัง ตามระเบียบของกรมสรรพากรก่อนกระทำตราสาร หรือภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันถัดจากวันกระทำตราสารนั้น เว้นแต่อธิบดีกรมสรรพากรจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๔ ตราสารตามข้อ ๒ (๑) เฉพาะเช่าอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน ถือว่าปิดแสดมปีบริบูรณ์ต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ออกแสดมปีได้บันทึกข้อความไว้ในตราสารนั้นว่า “ได้ชำระค่าอกรแสดมปีเป็นตัวเงิน ... บาท แล้ว ตามใบเสร็จรับเงินเล่มที่ ... เลขที่ ... ลงวันที่ .....” แล้วลงลายชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ออกแสดมปี และวันเดือนปีที่บันทึกข้อความดังกล่าว

ข้อ ๕ ให้ผู้ที่ต้องเสียอกรตามข้อ ๒ (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) และ (๑๑) ระบุข้อความในตราสารตามข้อ ๒ ว่า “ชำระอกรแล้ว”

ให้สถาบันการเงิน แต่ไม่รวมถึงบริษัทประกันภัยเป็นผู้รับชำระเงินค่าอกรจากผู้ที่ต้องเสียอกรตามข้อ ๒ (๕) ระบุข้อความในตราสารนั้นว่า “ชำระอกรแล้ว”

ข้อ ๖ เงินค่าอกรที่ต้องชำระตามข้อ ๒ และเงินค่าอกรที่รับชำระตามข้อ ๕ วรรคสอง ให้ผู้ที่ต้องเสียอกร และผู้รับชำระอกรในกรณีดังกล่าวไปยื่นขอชำระและชำระเงิน ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สำนักงานตั้งอยู่ โดยใช้แบบขอเสียอกรเป็นตัวเงินตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด และให้ชำระเดือนละ ๒ งวด คือ

(๑) งวดแรก ค่าอกรที่ต้องชำระหรือได้รับเป็นตัวเงินตั้งแต่วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๕ ของเดือนให้นำไปยื่นชำระภายในวันที่ ๒๒ ของเดือนเดียวกัน

(๒) งวดที่สอง ค่าอกรที่ต้องชำระหรือได้รับเป็นตัวเงินตั้งแต่วันที่ ๑๖ ถึงวันสุดท้ายของเดือนให้นำส่งภายในวันที่ ๑ ของเดือนถัดไป

ข้อ ๗ เมื่อผู้ต้องเสียอกรนำเงินค่าอกรที่ต้องชำระหรือได้รับเป็นตัวเงินไว้จากผู้ที่ต้องเสียอกรไปชำระ ณ สถานที่และภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๖

เรียบร้อยแล้วก็ให้ถือว่าตราสารตามรายการในแบบขอเสียอากรเป็นตัวเงิน ได้ปิด
แสตมป์บริบูรณ์แล้ว

ข้อ ๘ ให้ผู้ที่ต้องเสียอากรทำทะเบียนคุมตราสารตามข้อ ๒ (๒) (๔) (๕)
(๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑) ที่มีอยู่ และจ่ายไป ส่วนตราสารตามข้อ ๒ (๕)
ให้ใช้แบบทะเบียนรับเบี้ยประกันวินาศภัย การประกันประเภทอัครภัย ที่นายทะเบียน
ตามกฎหมายดังกล่าวเป็นผู้กำหนดเป็นทะเบียนคุมตราสาร

ข้อ ๙ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับสำหรับ

(ก) ตราสารตามข้อ ๒ (๕) กรมธรรม์ประกันภัย ตามลักษณะ
แห่งตราสาร ๖. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ เมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

(ข) ตราสารตามข้อ ๒ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐)
(๑๑) และ (๑๒) เมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจา
นุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

ร้อยเอก สุชาติ เชาว์วิศิษฐ

อธิบดีกรมสรรพากร

เอกสารแนบหมายเลข ๕

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรแสตมป์ (ฉบับที่ ๕๖)
เรื่อง กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์อากร
สำหรับตราสารบางลักษณะ

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร

เกี่ยวกับอากรแสตมป์ (ฉบับที่ ๕๖)

เรื่อง กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสตมป์อากร
สำหรับตราสารบางลักษณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๐๓ (๓) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖ และมาตรา ๑๒๓ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ อธิบดีกรมสรรพากรโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประกาศดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ตราสาร” หมายความว่า ตราสารที่ต้องชำระอากรเป็นตัวแทนตามประกาศนี้

“จดทะเบียนนิติบุคคล” หมายความว่า จดทะเบียนห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด สมาคมการค้า และหอการค้า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด กฎหมายว่าด้วยสมาคมการค้า และกฎหมายว่าด้วยหอการค้า

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนผู้รับจดทะเบียนนิติบุคคล

ข้อ ๒ ให้กำหนดวิธีการชำระอากรเป็นตัวแทนการปิดแสตมป์ตามมาตรา ๑๐๓ (๓) แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับตราสารแห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ท้ายหมวด ๖ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

(๑) ในมอบอำนาจให้บุคคลคนเดียวหรือหลายคนกระทำการครั้งเดียว ตามลักษณะแห่งตราสาร ๗. (ก) แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ เฉพาะที่ผู้มอบอำนาจได้มอบอำนาจให้ผู้รับมอบอำนาจกระทำการยื่นคำขอจดทะเบียนนิติบุคคล หรือคำขอรับหรือแก้ไขข้อมูลชื่อผู้ใช้ (Username) และรหัสผ่าน (Password) และยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการสำหรับการใช้งานระบบจดทะเบียนนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Registration) เฉพาะที่มีการจัดทำตราสารในวันยื่นคำขอต่อนายทะเบียน หรือก่อนวันยื่นคำขอต่อนายทะเบียนไม่เกินสิบห้าวัน และยังไม่ได้เสียอากรโดยการปิดแสตมป์อากรในตราสารดังกล่าว ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

(๒) หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทจำกัดที่ส่งต่อนายทะเบียน ตามลักษณะแห่งตราสาร ๒๔. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์

(๓) ข้อบังคับของบริษัทจำกัดที่ส่งต่อนายทะเบียน ตามลักษณะแห่งตราสาร ๒๕. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์

(๔) ข้อบังคับใหม่หรือสำเนาหนังสือบริคณห์สนธิหรือข้อบังคับของบริษัทจำกัดซึ่งเปลี่ยนแปลงใหม่ที่ส่งต่อนายทะเบียน ตามลักษณะแห่งตราสาร ๒๖. แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์

(๕) หนังสือสัญญาที่แก้ไขสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วน ตามลักษณะแห่งตราสาร ๒๗. (ข) แห่งบัญชีอัตราอากรแสตมป์ เฉพาะที่มีการจัดทำตราสารในวันรับจดทะเบียนหรือก่อนวันรับจดทะเบียน

ไม่เกินสิบห้าวัน และยังไม่ได้เสียอากรโดยการปิดแสตมป์อากรในตราสารดังกล่าว ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ข้อ ๓ วิธีเสียอากรเป็นตัวเงิน

(๑) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๑) ให้ผู้มอบอำนาจชำระอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์ ต่อนายทะเบียนก่อนหรือในวันยื่นคำขอต่อนายทะเบียน

(๒) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๒) ให้ผู้เริ่มก่อการชำระอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์ ต่อนายทะเบียนก่อนหรือในวันที่มีการรับจดทะเบียน

(๓) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๓) และ (๔) ให้กรรมการชำระอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์ ต่อนายทะเบียนก่อนหรือในวันที่มีการรับจดทะเบียน

(๔) สำหรับตราสารตามข้อ ๒ (๕) ให้ผู้เป็นหุ้นส่วนชำระอากรเป็นตัวเงินแทนการปิดแสตมป์ ต่อนายทะเบียนก่อนหรือในวันที่มีการรับจดทะเบียน

ข้อ ๔ ให้นายทะเบียนนำเงินค่าอากรแสตมป์ที่ได้รับชำระไว้ตามข้อ ๓ ส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ตามระเบียบของทางราชการ

ข้อ ๕ ตราสารตามข้อ ๒ ถือว่าปิดแสตมป์บริบูรณ์ก็ต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสตมป์ ได้บันทึกข้อความไว้ในตราสารนั้นว่า “ได้ชำระค่าอากรแสตมป์เป็นตัวเงิน ... บาทแล้ว ตามใบเสร็จรับเงินเล่มที่ ... เลขที่ ... ลงวันที่ ... ” แล้วลงลายมือชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสตมป์ และวันเดือนปีที่บันทึกข้อความดังกล่าว

ข้อ ๖ ตราสารตามข้อ ๒ ถ้าได้จัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ถือว่า ปิดแสตมป์บริบูรณ์ก็ต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสตมป์ได้ทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไว้ใน ตราสารนั้นว่า “ได้ชำระค่าอากรแสตมป์เป็นตัวเงิน ... บาทแล้ว ตามใบเสร็จรับเงินอิเล็กทรอนิกส์ เลขที่ ... ลงวันที่ ... ” แล้วลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์พนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสตมป์และวันเดือนปีที่ทำข้อความดังกล่าว

ข้อ ๗ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับสำหรับ

(๑) ตราสารที่ได้จัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

(๒) ตราสารที่มีได้จัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ประสงค์ พุนธเนศ

อธิบดีกรมสรรพากร

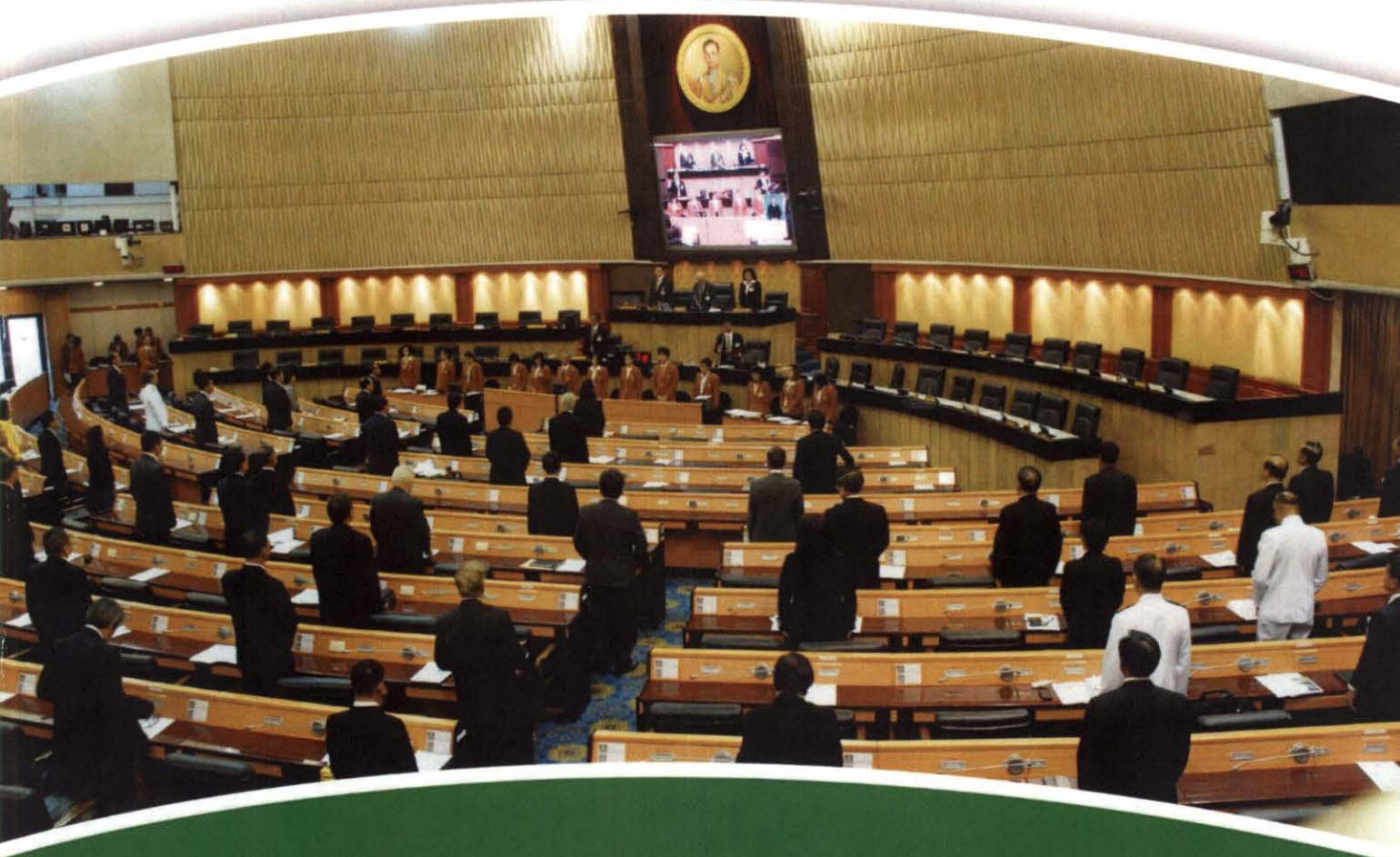
เอกสารแนบหมายเลข ๖

สภาพัฒน์รูปแห่งชาติ

วาระปฎิรูปที่ ๘ : การปฎิรูประบบและโครงสร้างภาษี

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

วาระปฏิรูปที่ ๘ : การปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษี

รายงาน เรื่อง การปฏิรูประบบและโครงสร้างภาษี*

๑. หลักการและเหตุผล

วัตถุประสงค์ของระบบภาษีอากรคือการสร้างรายได้ให้กับภาครัฐเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศรวมถึงการสร้างความเป็นธรรมในสังคม แต่ประเทศไทยมีระบบภาษีอากรที่ยังไม่ทันสมัย และยังมีอีกหลายประเด็นที่ยังไม่มีการปฏิรูปมาเป็นเวลานาน ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษียังไม่เป็นที่น่าพอใจ กฎหมายภาษีอากรในปัจจุบันไม่ได้ช่วยส่งเสริมให้ธุรกิจเอกชนสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ และไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำได้ จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้องปฏิรูปภาษีทั้งระบบ โดยแนวทางในการปฏิรูปภาษีอากรต้องยึดหลักในการดำเนินการที่ต้องมีประสิทธิภาพ ความเป็นธรรม ไม่ซับซ้อนและมีความเพียงพอของรายได้ เพื่อให้ระบบภาษีอากรเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือทางการคลังที่เอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างยั่งยืน

๒. ประเด็นปฏิรูป

ตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของสภาปฏิรูปแห่งชาติไว้ดังต่อไปนี้

"(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำ แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปด้านต่างๆ ตามมาตรา ๒๗ เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง"

สำหรับด้านเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง ภายใต้กำหนดกรอบระยะเวลาในการทำงานของสภาปฏิรูปแห่งชาติ รายงานฉบับนี้จึงถูกจัดทำขึ้นเพื่อเป็นนำเสนอผลการศึกษาแนวทางการปฏิรูปภาษีอากรของไทยโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ (๑) ดังกล่าว ซึ่งจะเป็นไปตามกรอบที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาปฏิรูปแห่งชาติแล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบกรอบการปฏิรูประบบภาษีอากรในหัวข้อดังต่อไปนี้

๒.๑ การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ชัดว่าภาษีของไทยมี ๒ ระดับ คือ ภาษีสระดับชาติและภาษีสระดับท้องถิ่น

๒.๒ การจัดแบ่งภาษีท้องถิ่นให้เกิดรายได้ต่อท้องถิ่นมากพอหรือเพียงพอกับการใช้จ่ายของท้องถิ่น

๒.๓ การเร่งทำภาษีให้ครบถ้วนโดยเร่งรัดภาษีมรดก และภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

๒.๔ ปรับช่วงเงินได้ของอัตราภาษีเงินได้ให้กว้างและสูงขึ้น เพื่อให้อัตราภาษีสูงสุด ใช้นับเงินได้สุทธิที่สูงขึ้นกว่าเดิมอย่างสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศและรายได้ของประชาชน

๒.๕ ยกเลิกอากรแสตมป์

๒.๖ ปรับปรุงการบริหารจัดเก็บภาษีให้ครอบคลุมผู้พึงต้องเสียภาษีให้กว้างขึ้น

๒.๗ จัดตั้งคณะกรรมการภาษีอากรระดับชาติ ให้พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบภาษี

* รายงานนี้จัดทำโดยคณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง โดยได้รับความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติเมื่อ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และได้นำส่งคณะรัฐมนตรีเมื่อ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๓. วิธีการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์

ศึกษาเอกสาร บทความที่เกี่ยวข้อง และแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต โดยเปรียบเทียบจากตัวบทกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และประเทศเกาหลี รวมถึงการสัมภาษณ์บุคคลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนักวิชาการเห็นว่า ควรแก้ไขประมวลรัษฎากร โดยยึดตามกฎหมายประเทศสิงคโปร์เป็นหลัก โดยจากกรอบวาระการปฏิรูปในข้อ ๒ แบ่งหัวข้อในการศึกษาได้ดังนี้

๓.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี และป้องกันการหนีภาษี

- การขึ้นทะเบียนผู้เสียภาษี
- การขยายฐานภาษี
- การลงทุนระบบ Smart Card โดยภาครัฐ
- ปรับปรุงการบริหารจัดเก็บภาษีให้ครอบคลุมผู้พึงต้องเสียภาษีให้กว้างขึ้น

๓.๒ ภาษีตามประมวลรัษฎากร

- ช่วงเงินได้
- อัตราภาษี
- การหักค่าใช้จ่ายตามจริง ค่าลดหย่อนที่เหมาะสม
- อากรแสดมปี

๓.๓ การศึกษาประเภทภาษีต่างๆ เพื่อให้มีภาษีครบถ้วนรวมถึงการกำหนดให้ชัดเจนว่าภาษีตัวไหนเป็นรายได้ของส่วนกลาง ตัวไหนเป็นส่วนท้องถิ่น

๓.๔ การศึกษาคณะกรรมการกลางที่ทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบภาษี

๓.๕ การศึกษาแก้ไขกฎหมายสรรพสามิต และศุลกากร

๓.๖ การส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดย่อย และผู้ประกอบการใหม่ๆ หรือผู้ประกอบการที่เป็นการลดภาระแก่สังคม เช่น ธุรกิจ SME หรือกิจการเพื่อสังคม

๓.๗ การศึกษาการบริหารจัดการระบบภาษี เช่น คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์กลางหน่วยงานจัดเก็บภาษีที่เป็นอิสระ

๔. สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์

จากการศึกษากรอบวาระการปฏิรูปที่ผ่านความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติ สามารถแตกประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบภาษีอากรของไทยที่ต้องมีการปฏิรูป ดังต่อไปนี้

๔.๑ ปัญหาภาพรวมของระบบภาษีของประเทศไทยคือ จำนวนผู้ยื่นแบบมีน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้มีเงินได้ซึ่งอาจเป็นเพราะประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจหรือเพราะระบบการยื่นมีความซับซ้อนมากเกินไป เป็นต้น รวมถึงยังมีความพยายามในการหลีกเลี่ยงภาษีอากร อันส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีซึ่งเป็นได้หลักของภาครัฐ

๔.๒ ปัญหาตามประมวลรัษฎากร

๔.๒.๑ อัตราภาษี

๑) อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศที่เก็บในอัตราร้อยละ ๒๐ นั้นสามารถแข่งขันกับกลุ่มประเทศในอาเซียนได้ แต่ปัญหาที่พบคือประเทศไทยยังเก็บภาษีเงินจากเงินปันผลอยู่ (สำหรับ

นิติบุคคลที่ไม่เข้าเงื่อนไขในการได้รับยกเว้น) ซึ่งส่งผลให้ effective rate อยู่ที่ ๒๘% ซึ่งเป็นอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่สูงเป็นลำดับต้นๆของกลุ่มประเทศอาเซียน

๒) อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทยที่ร้อยละ ๓๕ นั้นอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศอาเซียนจึงไม่เป็นการส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงาน รวมถึงไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่แท้จริง เนื่องจากยังเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นเหตุให้เกิดแรงจูงใจในตั้งบริษัทเพื่อแยกหน่วยภาษี เพื่อให้เสียภาษีน้อยลง

๓) อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่กำหนดอัตราภาษีไว้ที่ร้อยละ ๑๐ แต่ด้วยนโยบายของภาครัฐ ณ ปัจจุบันอัตราดังกล่าวจึงอยู่ที่ร้อยละ ๗

๔.๒.๒ ภาษีเงินได้นิติบุคคล

๑) ตามมาตรา ๓๙ แห่งประมวลรัษฎากร ที่บัญญัติความหมายของนิติบุคคล นอกเหนือจากนี้ก็ต้องเสียทำให้เกิดปัญหาการไปตั้งนิติบุคคลที่ไม่เป็นหน่วยภาษี

๒) การคำนวณกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะจำกัดเฉพาะรายได้และรายจ่ายของบริษัทนั้นๆ เท่านั้น โดยในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติใดๆ ที่อนุญาตให้นำรายได้หรือรายจ่ายของนิติบุคคลอื่นๆ ในเครือเดียวกันมารวมคำนวณกำไรสุทธิได้ แม้ว่าบริษัทที่อยู่ในเครือเดียวกัน

๔.๒.๓ เงินได้บุคคลธรรมดา

๑) การหักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินได้จากการจ้างแรงงานนั้นถูกกำหนดเป็นอัตราเหมา จึงอาจทำให้ผู้ที่มีเงินได้จากธุรกิจเลือกหักค่าใช้จ่ายที่จะทำให้เสียภาษีที่ไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริง

๒) การหักค่าลดหย่อนนั้นไม่มีบทบัญญัติให้แก่ผู้มีเงินได้ที่มีข้อจำกัดในการทำงาน ด้วยเหตุอายุหรือความบกพร่องทางร่างกาย และการหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะนั้นต้องเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งยังไม่คลุมถึงกรณีปู่ ย่า ตา ยาย ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรม และทำให้ค่าใช้จ่ายตกแก่รัฐ นอกจากนี้ ยังไม่มีบทกำหนดให้ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อนสำหรับค่าการศึกษา อบรมหรือสัมมนา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้สาขาวิชาชีพของผู้มีเงินได้ ทำให้การพัฒนาความสามารถในการเสียภาษีของผู้มีเงินได้ถูกจำกัด สำหรับจำนวนการหักค่าลดหย่อนนั้นพบว่าส่วนมากมิได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งส่งผลให้ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

๓) สุตท้ายสำหรับการหักลดหย่อนเงินบริจาค่นั้นพบว่าการหักลดหย่อนมีข้อจำกัดทั้งทางด้านจำนวนและประเภทของการบริจาคอยู่มาก ทำให้เจตนาธรรมณ์เพื่อให้ผู้เสียภาษีได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมมากยิ่งขึ้นมีข้อจำกัดไม่สอดคล้องกับเจตนาธรรมณ์ของกฎหมาย

๔.๒.๔ ภาษีมูลค่าเพิ่ม

๑) มีปัญหาในการบังคับใช้กลไกการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการให้บริการเพราะยังไม่มีระเบียบแบ่งประเภทผู้รับบริการที่แบ่งเป็นผู้รับบริการที่เป็นนิติบุคคล และบุคคลธรรมดา กลไกในการจัดเก็บภาษีในปัจจุบัน คือ ให้ผู้บริโภคมีย่านที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งไม่สามารถบังคับใช้ได้จริงในกรณีที่ผู้รับบริการเป็นบุคคลธรรมดา อีกทั้งการส่งออกบริการที่มีบริการหลายบริการโดยไม่สามารถแยกออกจากกัน ได้จึงต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นธุรกรรมเดียวซึ่งไม่เหมาะสม

๒) ระบบออกใบกำกับภาษีแม้จะทำได้ด้วยคอมพิวเตอร์แต่ยังคงขาดความเชื่อมโยงของข้อมูลระหว่างผู้ออกใบกำกับภาษี และกรมสรรพากร ทำให้เกิดปัญหาการหนีภาษีเพราะไม่สามารถตรวจสอบได้

๓) การขายฝากสินค้า กรรมสิทธิ์ในสินค้าที่ฝากขายจะไม่โอนจากผู้ฝากขายจนกว่าจะสามารถขายสินค้าแก่ผู้บริโภคได้ แต่ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มจะเกิดขึ้นทุกครั้งที่มีการส่งมอบ เสมือนว่ามีการขายสินค้าสองครั้งทำให้ผู้ฝากขายต้องแบกรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มถึงสองครั้งซึ่งขัดต่อหลักของ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ควรจัดเก็บเมื่อมีการบริโภคเกิดขึ้น

๔.๒.๕ ภาษีระหว่างประเทศคือ ปัจจุบันมีความไม่ชัดเจนว่า กรณีใดจะถือว่ามีสถาน ประกอบการถาวรหรือไม่ เช่น กรณีที่ผู้ว่าจ้างจัดหาสถานประกอบการให้บริษัทต่างประเทศซึ่งเป็นผู้รับจ้าง โดยบริษัทต่างประเทศ ผู้รับจ้างมีอำนาจจัดการหรือควบคุมสถานประกอบการ เป็นต้น เนื่องจากสถาน ประกอบการถาวรประเภทตัวแทนจะถูกนำไปปรับใช้กับกิจกรรมทางธุรกิจประเภทต่างๆ โดยเฉพาะการ ให้บริการและการจ้างทำของ ซึ่งอาจเป็นการขัดกับเจตนารมณ์ของอนุสัญญาภาษีซ้อน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ กรมสรรพากรและผู้เสียภาษียังมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกันในเรื่องของความชัดเจนในจุดแบ่งของเรื่องสถาน ประกอบการถาวร เช่น กรณีโครงการก่อสร้างธุรกิจบริการให้บริการให้คำปรึกษาทั่วไป และธุรกรรม การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้าง ประกอบ ติดตั้ง เป็นต้น

๔.๒.๖ GAARs ปัจจุบันนี้ ประมวลรัษฎากรยังไม่มียกเว้นเกี่ยวกับมาตรการการป้องกันการ หลีกเลี่ยงภาษี ยกตัวอย่างเช่น เรื่อง Transfer Pricing มาตรา ๖๕ ทวิ (๗) ไม่ได้บัญญัติรวมถึงบริการที่ นำมาใช้ประโยชน์ในประเทศไทยแต่อย่างใด และหากมีการตีพิพาทกันระหว่างกรมสรรพากรและผู้เสียภาษีจน ต้องนำคดีขึ้นสู่ศาลแล้ว แนวทางปฏิบัติของกรมสรรพากรนี้จะไม่มีความผูกพันศาลให้ต้องบังคับใช้กับข้อพิพาท ดังกล่าว เพราะศาลต้องตัดสินข้อพิพาทตามกฎหมายเท่านั้น เรื่อง Thin Capitalization ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์มิได้กำหนดทุนขั้นต่ำของบริษัทจำกัดไว้ และมีได้กำหนดอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนไว้ มีเพียงประกาศ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเท่านั้น

๔.๒.๗ อาการแสดมภ์

๑) "ตราสาร" ไม่ได้รวมถึงกรณีการจัดทำเอกสารที่ลงลายมือชื่อคู่สัญญาเพียงฝ่าย เดียว และอาจมีปัญหาการตีความว่ารวมหรือไม่รวมถึงการจัดทำตราสารพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

๒) อาการแสดมภ์ไม่มีช่องทางให้ผู้เสียภาษีเลือกชำระได้โดยสะดวก และการชำระ อาการแสดมภ์เป็นตัวแทนเงินของนิติบุคคลต่างประเทศ ไม่อาจดำเนินการได้ หากปรากฏว่านิติบุคคลต่างประเทศไม่ มีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีของไทย

๓) อาการแสดมภ์ที่เก็บจากตราสารหลายลักษณะไม่ได้ช่วยเพิ่มรายได้การจัดเก็บ รายได้ทางภาษีให้แก่รัฐเท่าที่ควรเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการการจัดเก็บภาษี

๔.๓ ฐานภาษีของประเทศไทยยังไม่ครอบคลุม

๔.๔ การขาดหน่วยงานที่เป็นอิสระ ชำนาญการในการยกร่างพิจารณาทบทวนแก้ไขกฎหมายภาษี อาการเป็นการถาวร

๔.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีรายได้ที่เพียงพอในการบริหารตนเอง

๔.๖ การบริหารจัดการเกี่ยวกับภาษีอากรยังขาดประสิทธิภาพ

๑) การอุทธรณ์ประเด็นภาษีอากรเพราะการอุทธรณ์ภาษีอากรนั้นต้องอุทธรณ์ต่อ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการจึงขาดความอิสระและเป็นกลาง อาจเป็นที่เคลือบแคลงสงสัยในความเที่ยงธรรมและโปร่งใส รวมถึงคณะกรรมการดังกล่าวมีอยู่หลายคณะและมิได้มีความ เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จึงอาจทำให้ผู้เสียภาษีไม่ได้รับความเป็นธรรมอย่างแท้จริงและกำหนดระยะเวลาในการ อุทธรณ์ในปัจจุบันกำหนดให้ต้องอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วันหรือ ๓๐ วันแล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่น้อยมาก

เมื่อเทียบกับความเป็นจริง ส่งผลกระทบต่อการเตรียมเอกสารและข้อกำหนดที่จะใช้ในการอุทธรณ์ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม รวมถึงมิได้มีการกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์ไว้จึงอาจใช้ระยะเวลาที่ยาวนานซึ่งทำให้คู่ความได้รับความเสียหายจากความล่าช้า

๒) หน่วยงานจัดเก็บภาษีที่ไม่เป็นอิสระ

๓) ปัจจุบันยังไม่มี การรับรองลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ทำให้การยื่นคำร้องคำขอต่อกรมสรรพากรยังคงต้องพิมพ์เอกสารออกมาเป็นกระดาษและเซ็นและยื่นต่อกรมสรรพากร ทำให้เกิดความไม่สะดวกทั้งกับทางกรมสรรพากร และผู้เสียภาษี

๔) การขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานในต้วบทกฎหมายภาษีอากร หรือในทางปฏิบัติทางบัญชี การคำนวณรายรับรายจ่าย ภาระทางภาษี เป็นต้น

๔.๗ มาตรการทางภาษีที่ยังไม่ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างเพียงพอ ทำให้ยังมีปัญหาSMEs ไม่อยู่ในระบบ รวมถึงการยังไม่มีมาตรการทางภาษีออกมาส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมโดยตรง